JUDICIUM
UNIVERSITATIS
OXONIENSIS
DE

1. Solenni Liga & Fœdere.
2. Juramento Negativo.
3. Ordinationibus Parlamenti circa { Disciplinam, & Cultum.

In plena Convocatione 1. *Junii* 1647.

Communibus Suffragiis (nemine contradicente) promulgatum.

A

ROBERTO SANDERSONO,

S. Theologiæ ibidem Professore Regio,

POSTEA

Episcopo Lincolniensi.

Editio Tertia.

LONDINI,

Typis *M. C.* Impensis *R. Royston.* MDCLXXXII.

J
Su
ni
ne
Co
ga
ſei
gr
tir
ſir
E
no
gi
iſſ
iſſ
ſtr
co

JUdicium Celeberrimæ Academiæ Oxoniensis communibus Suffragiis in Domo Convocationis Jun. 1. (stylo veteri) 1647. nemine (in frequentissimo licet Conventu) contradicente promulgatum, & mox typis vernaculo sermone excusum, elapso jam integro, & quod excurrit, anno, Latine versum exhibemus; Eo potissimum Consilio, ut apud exteras Ecclesias (quibus Reformatores nostros (scilicet!) suis præstigiis ac lenociniis & misere imposuisse accepimus, & imponere potuisse animo dolemus) Facti nostri & Conscientiæ ratio aliqua constaret. Post gravissimas ca-

 lamitates,

lamitates, quas Deo permittente, & exigentibus Peccatis nostris, ab eis dum Avaritiæ suæ & Ambitioni litant, in has Ecclesias & Regna invectas; detraxit tandem pro immensa sua Bonitate clementissimus Pater factiosis istis Impostoribus illam qua nefaria sua consilia incrustabant, Religionis Larvam, ipsorumque hypocrisin populo Anglicano reddidit, reddetque (uti speramus) magis magisque indies, universo terrarum Orbi, non jam suspectam ultra, sed plane perspectam & exosam. Postquam excusso leniore optimi Regis jug, ruptisque omnium jurium divinrum humanorumque repagulis, cœperunt in populares & contribules suos meram ac apertam Tyranni-

dem

dem exercere : Machinam e multis unam, ſed qua vix aliam experti ſumus ad ipſorum conſilia domi promovenda & conciliandos exterorum animos magis accommodam (Solenne ſc. Fœdus & Ligam) ut Conſcientiis noſtris conſuleremus, penitus introſpiciendam, omneſque ejus partes ſeverius examinandas cenſuimus: ne forte, velut in Equo Trojano, Sinonius aliquis in tanto corpore ſubeſſet dolus. Deprehendimus quæ nos ab eo Fædere temere admittendo abſterrerent ſatis & multa & gravia; quæ in iſto Libello noſtratibus primum hominibus, propoſuimus, ut qui conſcientiis noſtris ſcrupulum injeciſſent, dubia diſſolverent. Sive id ab ipſis

con-

contemptione noſtri, ſive rei de-ſperatione factum, ipſi viderint, judicent alii; res certa, toto anno nihil reſponſum. Veſtris itaque oculis atque Arbitrio, quicunque in Reformatis Chriſti Eccleſiis ubivis terrarum vivitis, ſcrupulos noſtros ſubjicimus: Obteſtantes ut expenſis prius quæ a nobis propoſita ſunt, cum ea quæ Chriſtianos homines decet charitate & candore, eadem charitate & candore de conſiliis, Factis, Conſcientiiſque noſtris judicetis.

Oxonii
Junii 10. 1648.

Pro

Pro Reformanda actuenda Religione, Regia Dignitate ac Felicitate triumq; Regnorum Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ Pace ac Salute procuranda

Forma Ligæ, seu Solennis, quod dicitur, Fœderis.

Solenne Fœdus & Liga.

NOS Proceres, Barones, Equites, Generosi, Cives, Burgenses, Evangelii Ministri, & cujuscunque Ordinis infra Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ regna Plebes, Dei providentia sub eodem Rege degentes, & eandem Reformatam Religionem profitentes; Dei gloriam, Regniq; Domini nostri Jesu Christi incrementum, Majestatis, sobolisq; Regiæ honorem & felicitatem, publicamque Regnorum (in qua privata cujusq; fortuna includitur) genuinam Libertatem, Salutem & Pacem ob oculos habentes; & proditorias ac sanguinolentas inimicorum Dei adversus veram Religionem, ejusq; professores ubiq; gentium, in hisce præsertim tribus

tribus Regnis ab initio uſque Reformatæ Religionis, technas, conjurationes, inſidias, & artes; ſimulque quantopere nuper & hoc ipſo tempore aucta ſit & exercita ipſorum rabies, vires, & audacia (cujus rei præſentiſſima ſunt & publica teſtimonia, deplorata Eccleſiæ & Regni Hiberniæ, afflicta Eccleſiæ & Regni Angliæ, & dubia admodum Eccleſiæ & Regni Scotiæ conditio) recogitantes; Ad conſervandum noſq; ipſos & religionem noſtram ab ultima ruina & interitu (poſt alia tentata Supplicationum, Remonſtrantiarum, Proteſtationum & Perpeſſionum remedia) juxta horum Regnorum laudabilem retroactis ſeculis conſuetudinem, & populi Dei apud exteras Gentes exemplum, matura prius habita deliberatione, conſtituimus tandem & decrevimus ſolennem Ligam & Fœdus mutuo inire: cui omnes ſubſcribimus, & pro ſe quilibet noſtrum levati ad Deum altiſſimum manibus juramus.

I.

QVod per Dei gratiam ſincere, ſerio & conſtanter, pro loci & muneris noſtri ratione conabimur, Reformatam in Eccleſia Scotica Religionem, in Doctrina, Cultu, Diſciplina, & Regimine

gimine (Ecclesiastico) contra communes hostes conservare; Religionem ut in Angliæ & Hiberniæ Regnis, in Doctrina, Cultu, Disciplina, & Regimine, secundum Dei verbum, & Ecclesiarum optime reformatarum exemplar, reformare: Conabimur insuper Ecclesias Dei in tribus his Regnis ad arctissimam (quam fieri potest) in Religione, Fidei Confessione, Regiminis Ecclesiastici forma, Directorio Cultus & Catechismi, Consensionem & Uniformitatem adducere: Ut nos Posterique nostri in Fide & Dilectione fraterne degamus, & delectetur Dominus in medio nostri habitare.

II.

Quod eundem in modum, sine personarum acceptione, Papismum, Prælaturam, (hoc est, Regimen Ecclesiasticum per Archiepiscopos, Episcopos, eorumque Cancellarios & Commissarios, Decanos, Decanos & Capitula, Archidiaconos, & alios Officiarios Ecclesiasticos ab illa Hierarchia pendentes quoscunque) Superstitionem, Hæresin, Schisma, Impietatem, & quicquid sanæ doctrinæ, & virtuti pietatis contrarium esse deprehendetur, extirpare conabimur: Ne alienorum peccatorum participes facti plagarum etiam participes simus; & ut unus sit in tribus his Regnis Dominus, atque unum Nomen ejus.

III.

III.

Pari ſinceritate, ſtudio & conſtantia, Parlamentorum Jura & Privilegia, Regnorumque Libertates, cum Vita & Fortunarum noſtrarum diſcrimine mutuo conſervare; & Regiæ Majeſtatis perſonam atque authoritatem, in veræ Religionis Libertatumque Regnorum conſervatione & defenſione, conſervare & defendere, pro noſtri cujuſque muneris ratione conabimur: Ut atteſtetur univerſus Orbis conſcientiis noſtris de noſtra in Regem fidelitate, debitamque Regiæ Majeſtati poteſtatem & amplitudinem imminuendi, nullum nobis animum aut intentionem ſubeſſe.

IV.

*Omnes inſuper qui Incendiarii, Malignantes, aut Reformationem Religionis impediendo, Regem a populo ſuo aut Regna ab invicem dividendo, Populumve in partes aut factiones diſtrahendo, contra præſentem Ligam & Fœdus Malorum inſtrumenta fuerunt eruntve, omni cum fidelitate detegere conabimur, ut publicam cognitionem & condignas pœnas ſubeant, pro deliĉtorum ſuorum merito & exigentia, vel prout utriuſque Regni reſpeĉtive ſuprema Judicatoria, aut alii ab eis in eum finem delegati judicaverint * expedire.*

* Æquum judicabunt *legit interpres Latinus mala fide, cum Anglice legatur (* judge convenient. *)*

V.

V.

Et quandoquidem Majoribus nostris usque denegata beatæ inter hæc Regna pacis felicitas, nobis singulari Dei providentia concessa & per utriusque Regni Parlamentum nuper constituta est & confirmata: dabimus operam singuli pro loci & muneris nostri ratione, ut firma pace & unione in omne ævum conjuncta permaneant; utque in pertinaces ejusdem impugnatores juxta modum & formam in præcedente Articulo expressam animadvertatur.

VI.

Quinetiam in communi hac causa Religionis, Libertatis & Pacis Regnorum, omnes eos qui hanc Ligam & Fœdus ineunt, in eadem tuenda & exequenda pro loci & muneris nostri ratione adjuvabimus & defendemus: Neque nos a beatissima hac Unione & Conjunctione, directe vel indirecte, combinatione, persuasione, vel terrore qualicunque distrahi ac divelli patiemur: sive facta in adversam partem defectione sive nos detestandæ ἀδιαφορείᾳ & neutralitati in hac causa ad Gloriam Dei, Regnorum Utilitatem, Regis Dignitatem tantopere spectante, permittendo: Sed in eadem animose & constanter contra omnem oppositionem

oppositionem omnibus diebus vitæ nostræ permanebimus; eandemque adversus omnia cujuscunq; generis obstacula & impedimenta pro virili promovebimus; & quod non poterimus ipsi superare, ut ei mature occurratur, notum faciemus. Quæ omnia velut Deo præsente præstabimus.

Porro quoniam Regna ista plurimorum peccatorum adversus Deum & Filium ejus Jesum Christum, ex eorum effectis (præsentibus sc. difficultatibus & periculis) nimis liquido constat esse rea; coram Deo & mundo profitemur, & denunciamus sincerum cordis nostri desiderium, pro peccatis propriis & pro peccatis istorum Regnorum, nosmet humiliandi: maxime quod Evangelium, quantivis pretii beneficium, prout par erat non æstimavimus, quod ad ejus puritatem & vim non anhelavimus, quodque Christum in corda nostra recipere, atque eo digne ambulare, non curavimus, quæ reliquorum in nobis tantopere exuberantium peccatorum ac iniquitatum causæ fuerunt: Simulque pro nobismetipsis, aliisque omnibus fidei & curæ nostræ concreditis, cum publice tum privatim, verum & sincerum animi nostri desiderium, studium, & conatum, in omnibus officiis Deo hominique debitis, vitam nostram

noſtram emendandi, & aliis veræ Reformationis exemplo invicem præeundi; quo Dominus a nobis iram ſuam & triſtem indignationem avertat, atque has Eccleſias & Regna in veritate & Pace ſtabiliat. In hoc autem Fœdus coram Deo Opt. Max. omnium cordium ſcrutatore juramus, cum vera intentione idipſum adimplendi; ut in magno illo die, quum omnium cordium arcana pateſient, rationem reddituri: Humillime Dominum rogantes, ut in eum finem dignetur nos ſancto ſuo Spiritu confirmare, ſicque conſilia noſtra & conatus benedictione ſua proſequi, ut populo ſuo cedant in libertatem & ſalutem, aliæq; Eccleſiæ Chriſtianorum Antichriſtianæ tyrannidis jugum cum gemitu vel expertæ vel metuentes, ad conſimilem Aſſociationem & Fœdus ineundum provocentur; ad Dei gloriam, regni Jeſu Chriſti propagationem, Regnorumque & Rerump. Chriſtianorum pacem & tranquillitatem.

Forma

FORMA

JURAMENTI NEGATIVI.

EGO A. B. *ex animo juro me in hoc Bello ſive Cauſa contra Parlamentum Regi vel copiis quibuſcunq; ſine authoritate utriuſq; Domus Parlamenti collectis, directe vel indirecte, non adhæſurum aut opem ſponte laturum. Juro inſuper in Parlamenti me poteſtatem & fidem memet recepiſſe, ſine aliqua intentione, quæ præſenti Parlamento ejuſve rationibus præjudicio ſit: & ſine Regis aut ejus Conſiliarii vel miniſtri cujuſcunq; (aliis quam eſt a me jam indicatum) mandato, conſcientia, vel conſilio. Ita me Deus adjuvet per Jeſum Chriſtum hoc ſacroſancto Evangelio annuntiatum.*

JUDICIUM

Universitatis Oxoniensis,

DE

Solenni Fœdere & Liga,
Juramento Negativo,

Ordinationibus circa { *Disciplinam,* *Directorum.*

QUandoquidem edita nuper Procerum & Plebis in Parlamento congregatorum *De Visitanda & Reformanda Universitate Oxoniensi* Ordinatione, personis quibusdam *Visitatoribus* ibi dictis potestas concessa est, de iis inquirendi qui in Universitate prædicta oblata sibi *Solenne Fœdus* & Ligam *Juramentumque* quod *Negativum* vocant, suscipere recusaverint; deque iis qui *Ordinationum* Parlamenti de *Disciplina* (Ecclesiastica) & *Directorio,* (Cultus Publici) executioni semet apposuerint, earumve executionem pro loci vocationisque suæ conditione non promoverint: Nos *Magistri & Scholares* dictæ universitatis, aliique ejusdem *Officiarii* & *Membra* (non ut aliorum conscientias temere judicemus, sed ut, dum propriis cavemus, amoliamur quantum in nobis est coram Deo & hominibus omnem obstinati animi pravam suspicionem) nostram de *Fœdere, Juramento* & *Ordinationibus* prædi-

ctis ſententiam, ejuſque ſententiæ veras rationes publice proponendas duximus: Expectantes ſperanteſque, e duobus alterutrum nobis pro ſua Juſtitia & Charitate omnes quorum iſta reſcire intererit conceſſuros: ut vel ad conſentiendum circa prædicta non ulterius adigamur, quam patitur præſens conſcientiæ noſtræ judicium; vel ſaltem non illico condemnemur, ſi conſenſum noſtrum tantiſper abſtineamus, dum propoſitis a nobis ſcrupulis plene & ſolide ſatiſfiat.

SECT. I.

De Fœderis Proœmio.

DE *Proœmio* ſive *præfatione Fœderis introductoria* etſi eo minus laboremus, quod dici fortaſſe poterit ad ipſius Fœderis ſubſtantiam non ita proprie pertinere: inter alia tamen ibi dicta quorum Agnitio a quolibet Fœderato implicite requiritur

1. Primo, illud veremur ut nobis tuto profiteri liceat, *auctam eſſe hoc tempore eorum*, qui ibi *inimici Dei* intelliguntur, *rabiem, vires, & audaciam.*

2. Deinde nec illud vere poſſumus affirmare, ullas nos unquam *Supplicationes* vel *Remonſtrationes* ad effectus ibi memoratos, aut ipſos adhibuiſſe, aut ut ab aliis adhiberentur, conſenſum noſtrum præbuiſſe.

3. Neque vero arbitramur mutuam iſtiuſmodi Fœderis conteſſerationem, medium eſſe licitum, accommodum, & probabile, *ad nos Religionemque noſtram a ruina & interitu conſervandos.*

4. Nec eam denique vel *laudabili iſtius Regni* retro-actis ſeculis *conſuetudini*, vel approbato *populi Dei apud exteras gentes exemplo*, credimus eſſe conſentaneam: Cum in Gentis noſtræ Annalibus Fœderis a populo Anglicano ulla unquam occaſione initi nullibi com-

compareat vel levissimum vestigium: nec nobis occurrat initi ubivis gentium ejusmodi Fœderis laudabile exemplum: Imo potius, quod esset *isti par* toto orbe nunquam antehac *Fœdus* extitisse ab ejus * Patronis fidenter affirmetur.

* *Juramentum, cui quantum ad materiam, personas, & alias circumstantias, in ullo nunquam seculo & juramento simile aliud extitisse in divinis aut humanis historiis usquam legimus.* Phil. Nye, Covenant with Narrative, p. 12.

SECT. II.

De Fœdere Generalia quædam.

IMprimis non satis liquet, posse a nobis admitti Fœdus quod sit sub constituta pœna imperatum: Quia videtur. I.

1. *Primo*, tale imperium cum *Fœderis natura* parum convenire, quod cum sit species quædam *Pacti* sive *Contractus*, mutuo contrahentium supponit (a) *spontaneum consensum* ad quem sunt homines suasionibus adducendi, non vi aut metu cogendi. Quinimo hoc ipsum Fœdus in *Præfatione*, *Conclusione*, totoque sui *Corpore*, ea verborum forma præscriptum est, quæ consensum significet, rationum potius momentis subnixum, quam metu extortum.

(a) *Pactum est duorum pluriumve in idem placitum consensus*, l. 1. ff. de Pactis.

2. Nec id *secundo* fieri posse, nisi prodita simul ea *Libertate* quam *Protestationis* nostræ vinculo jam ante obligati, & ex ipso isto (b) Fœdere *Juramenti* religione jam denuo obligandi sumus, cum capitis, & fortunarum nostrarum discrimine tueri & conservare. Cui Libertati, Juramenti novi nulla Parlamentaria lege sanciti impositionem plane adversari, & in notissimo

(a) Art. 3.

(c) *Quandoquidem multis eorum*, subditorum sc. *juramenta delata fuerint nullis hujus Regni legibus aut constitutionibus stabilita: Humillime petunt ne quis in posterum ad tale Juramentum præstandum compellatur---Quæ omnia humillime petunt---ut jura & libertates suas secundum Leges & Statuta hujus Regni*. Petit. of Right, 3 Carol. (d) *Declaratum est, non posse Regem quenquam ad jurandum adigere sine Statuto Parlamenti*. Declar. 16. Jan. 1642. *Vide* Exact. Collect. p. 859, 860.

tissimo illo Statuto quæ (c) *Petitio Jurium* dicitur dicitur disertim asseritur; & a Proceribus ac Plebe in (d) *Declarationibus* suis agnoscitur.

3. Nec etiam *tertio*, nisi agnoscere velimus iis qui istoc Fœdus a nobis exigunt, aliquid in nos juris competere amplioris, quam aut ab eorum antecessoribus hactenus unquam vendicatum accepimus; aut cum prædictæ *Protestationis* nostræ (si saltem nos eam recte intelligamus) pluribus nec levioris momenti commatis consistere posse arbitramur.

Neque vero *secundo* sat nobis liquet (etiamsi nulla accederet jubentium potestas, sed suadentium duntaxat authoritate commendata res nostro demum ipsorum arbitrio tota permitteretur)

1. Qui nos pateretur prudentia officiique nostri (*subditi* qui simus) ratio, Fœdus, in quo de Ejus cujus subditi sumus jure agitur, sine ipsius *consensu* vel *expresso*, vel *tacito* saltem, & rationabiliter præsumpto, sponte nostra inire. Quum ex æquitate Legis *Num.* 30. penes ipsum esse putemus, quod a nobis sic factum fuerit pro suo beneplacito rescindere & adnullare.

* *9 Octob. 19 Car.*

2. Postquam Serenissima Regia Majestas * *publicato Programmate* voluntatem suam hac ex parte abunde jam patefecerit, qui sit nobis porro integrum *Fœdus ab ipso explicite prohibitum* admittere, non violato Ejus *Observantiæ* jure, quam nobis persuasissimum est & nativæ Fidelitatis Lege, & Jurisjurati vinculo, omnibus Regis jussionibus deberi, quæ nullis aut Dei præceptis, aut positivis hujus Regni Legibus manifeste repugnant?

SECT.

SECT. III.

De Primo Fœderis Articulo.

IMprimis postulant Sacræ Literæ ut *cum Judicio juretur*: quod veremur ut facturi simus, si (quod in primo hujus Articuli membro continetur) de *conservanda alterius gentis Religione* juraretur. I.

1. Cujus ut nostra non interest esse multum peritos, ita nos admodum imperitos esse profitemur.

2. Quæ (quatenus eam infelicium horum temporum περιστάσεις ad nostram notitiam perduxerunt, & nos arbitrari valemus) in tribus quatuor illorum quorum inibi mentio fit capitibus (*Cultu* sc. *Disciplina* & *Regimine*) aliquanto deterior est, in quarto etiam (*Doctrinæ* sc.) nihilo melior, quam nostra illa, de qua tamen reformanda in proximo hujus Articuli membro tantopere satagitur.

3. In qua si quid olim deprehenderimus (quod fortasse penitius eam inspicientibus non erit simpliciter impossibile) quod *Papismum, Superstitionem, Hæresin* vel *Schisma* nobis videbitur sapere, aut esse *sanæ doctrinæ* vel *virtuti pietatis* contrarium tenebimur vi proximi Articuli ei extirpando studere, postquam jam ante præsentis Articuli virtute ad eam conservandam obligati fuerimus.

4. In qua denique (ut illud non dissimulemus) videmur nobis nonnulla interim deprendisse (a) *Superstitioni* & (b) *Schismati* (nostro saltem judicio) adeo finitima, ut illos æquius sit a nobis submoneri sua ut corrigant, quam nos ab illis ad ea conservanda urgeri.

(a) Viz. *Quod Episcopatum judicent esse Antichristianum, & ritus adiaphoros illicitos.* (b) Viz. *Quod disciplinam illam suam, & Regimen Presbyterianum, notam faciunt veræ Ecclesiæ, & ut ipsum Regni Jesu Christi thronum venerentur.*

Deinde quantum ad alterum illud hujus Articuli membrum, de Reformanda sc. in hoc Regno Religione quoad *Doctrinam*, *Cultum*, *Disciplinam*, & *Regimen Ecclesiasticum*: cum Reformatio Immutationem in sui ratione necessario & formaliter includat, nondum satis liquet posse a nobis istiusmodi *Reformationem* attentari.

Primo, sine manifesto tum Papistarum tum Separatistarum scandalo,

Istoc enim pacto

1. Desertores nos praestabimus justissimae causae quam insignes pietate *Episcopi* & *Martyres*, aliique Ecclesiae nostrae eruditi *Theologi* & *Professores* ab ipso Reformationis initio ad nostra usque tempora, suis cum scriptis tum perpessionibus strenue propugnarant. Qui adversus utriusque generis hostem Religionem Ecclesiae Anglicanae verbo Dei consonam esse abunde demonstrarunt.

2. *Papistis* erit, quo speciosius opprobria illa & contumelias in nos jaciant, quibus infamare solent *Religionem nostram*. Solenne illis jamdiu fuit ista objectare: Quae tandem fiet Religio nostra, inter nos nondum convenire: Ex quo Romanam Ecclesiam deseruimus nescire ubi sit consistendum, aut pes figendus: Esse Religionem nostram * *Religionem Parlamentariam*.

* *Nemo nobis vitio vertat quod eam vocemus Religionem Parlamentariam, Evangelium Parlamentarium, Fidem Parlamentariam,* Harding in confut. Apol. Juel. part. 6. c. 2.

3. Agnoscemus (re ipsa loquente) subfuisse aliquid in Ecclesiae nostrae *Doctrina* & *Cultu* (quibus interim, ab ipsius rigide exigebatur, ut essent conformes) Dei verbo parum consentaneum: unde utrisque suppetat, unis, *Recusantiae* suae; alteris, apertae ab Ecclesiarum nostrarum communione *Separationis* justa excusatio.

4. Quin

5. Quin & illud quoque implicite saltem fatebimur, *Leges* contra *Recusantes Papistas* in hoc Regno antehac latas iniquas fuisse; omniaque supplicia virtute dictarum legum eis illata, injusta. Siquidem illi nobis eo tantum nomine pœnas dabant, quod verebantur nobiscum in ea publici cultus forma communicare, quæ nobismet tandem non minus quam ipsis fuerit improbata.

2. *Secundo, sine manifesta nostri ipsorum injuria.* Perhibebimus siquidem contra nosmetipsos falsum testimonium; multiplicesque alias *Conscientiis* nostris, *Existimationi* & *Fortunis* laqueos injiciemus: Si operam nostram interposita Juramenti Fide obligemus, ad *Religionem* illam (velut pravam & vitiosam) *Reformandam*,

1. Quam antehac propriarum manuum subscriptione contestati sumus esse verbo Dei consentaneam: cujus facti ut nos postea pœniteret, nullis aut proprii cordis obmurmurationibus, aut rationum ab aliis adductarum momentis & pondere hactenus effectum est.

2. Quam firma animorum persuasione non esse credimus in quovis dictorum quatuor capitum (prout apud nos legibus constituta sunt) multo minus in universis & singulis, verbo Dei contrariam.

3. Quam ex animo idque idoneis (ut opinamur) rationibus inducti, multis nominibus potiorem esse credimus, Deique verbo, & Ecclesiæ Catholicæ praxi magis congruam ea, quam in priori Articuli membro sub Juramenti Religione conservare jubemur.

Cui ut quilibet Clericus ad aliquod Beneficium Ecclesiasticum admissus consentiat, Legibus Regni nunquam hactenus abrogatis imperatur. Quibus (d) cautum est ut Beneficiatus infra certum temporis spatium post Admissionem suam, sub pœna Amissionis Beneficii, 39 *Articulos* (qui Religionis nostræ summam continent) in Ecclesia tempore sacri Conventus coram universo populo ibidem congregato *legat*; moxque lectis se ex *animo consentire* palam & publice profiteatur.

(d) *Stat.* 13. Eliz. *Chap.* 12.

3. *Tertio, sine manifesto Perjurii periculo.* Videtur enim istoc hujus Articuli membrum (quantum nos quidem judicando assequi possumus) ex diametro adversari

1. *Protestationi* illi nostræ & *Solenni Voto*, quam nos sanctissime observaturos, nec ulla *spe, metu, alteriusve rei intuitu unquam derelicturos* jampridem spospondimus. In qua Doctrinam eam, ad quam (sub nomine veræ Protestantium Religionis in Ecclesiæ Anglicanæ doctrina expressæ) tuendam voto nos obstrinximus; eandem ipsam esse arbitramur, ad quam reformandam & immutandam opera nunc nostra delato Juramento postulatur.

2. Præstito a nobis (juxta *Leges* Regni & Universitatis nostra *Statuta*) *de Regio Suprematu Juramento.* In quo, professi prius conscientia teste, *Regiam Majestatem solam esse summam moderatricem hujus Regni, &c.* tandem Deo teste sancte recipimus nos *quantum in nobis fuerit propugnaturos atque defensuros omnes & omnimodas Jurisdictiones, Privilegia, Præeminentias & Authoritates quascunque, vel concessas & commendatas Regiæ Majestati ejusque Hæredibus & successoribus, vel Imperiali hujus Regni diademati conjunctas & annexas.* Quarum Jurisdictionum & præeminentiarum una, eaque iisdem ipsis pene terminis expressa Regni Legibus sic annexa, tota potestas est *Spiritualis sive Ecclesiasticæ Jurisdictionis*, pro corrigendis atque reformandis omnibus & omnimodis erroribus & abusionibus in rebus Ecclesiasticis: ut ex dictæ (e) Legis verbis plenius intelligi potest, Juramenti formula, *Propositionem* suggerente, Legibus Regni, *Assumptionem*; qua ratione commode vitari possit *Conclusio*, fatemur non esse nostri ingenii explicare.

(e) *Quæcunque Jurisdictiones, Privilegia, Superioritates & Præeminentiæ Spirituales & Ecclesiasticæ---- pro visitatione status & personarum Ecclesiasticarum, & pro Reformatione, regulatione & correctione earundem, atque omnium & omnimodorum errorum, hæresium, schismatum, abusuum, delictorum, contemptuum, & enormitatum, Imperiali hujus Regni diademati, authoritate præsentis Parlamenti conjunctæ & annexæ erunt in perpetuum.* Stat. restit. antequam Coronæ Jurisd. 1 Eliz. cap. 1.

SECT.

SECT. IV.

De *Secundo Fœderis Articulo*.

IMprimis antiquam illam Ecclesiastici Regiminis formam, quam ex animo, nec uti speramus immerito, veneramur, (Ut sub qua Religio nostra tam feliciter sine vi aut tumultu, tamque auspicate & ab initio reformata est, & longo post tempore summa cum veritate & tranquillitate ad honorem & felicitatem Gentis nostræ, Exterarumque invidiam & admirationem floruit) non possumus sine ingenti animi mœrore & consternatione intueri, in hoc Fœderis Articulo I.

1. Non modo *Extirpationi* devotam; nulla assignata rationis vel umbra, ob quam expediat, nedum necesse sit id fieri:

2. Sed & eodem loco habitam cum *Papismo, Superstitione, Hæresi, Schismate & profana Impietate*: quæ omnia profitemur nos tam odisse quam qui maxime.

3. Idque injecta nonnulla suspicione, esse eam Regiminis formam *sanæ doctrinæ* vel *virtuti pietatis* adeo *adversam*; ut necesse sit qui ei extirpandæ manum non admoverit adjutatricem, *participem fore alienorum peccatorum:* quod nondum adduci possumus ut credamus.

4. Quinetiam illud cupimus ut serio expendatur, Si Fœdus consimili formula *Civibus Londinensibus* proponeretur, quo singuli jurare postularentur, *operam se ultimam sincere, serio & constanter sine personarum acceptione collaturos Extirpationi Perduellionis Regiminis Prætoriani*, (i. e. Regiminis Urbani) (*per Majorem, Aldermannos, Vicecomites, senatum civium, aliosque ministros & Officiarios inde pendentes*) *Homicidii, Adulterii, Furti, Repetundarum, &c.* ne

ne participes essent alienorum peccatorum : Utrumne existimari possit, quenquam civium, qui non omnem justæ libertatis sensum, amisisset, delatum ejusmodi Juramentum æquo animo laturum, vel ut Actum *Justitiæ, Mansuetudinis & Æquitatis agniturum ?*

II. Deinde non arbitramur posse nos salva conscientia conatus nostros ad extirpandum Episcopale Regimen sub Juramento polliceri, sive *Rem* ipsam, sive *nosmetipsos*, sive *Ecclesiam Anglicanam* spectemus, sive debitum Regiæ Majestati *Obsequium*.

Primo, Respectu Rei ipsius : Videtur enim nobis esse Regimen Episcopale, si non *Juris Divini* sensu strictiore, ast *Apostolicæ* saltem *institutionis :* hoc est, etiamsi nullibi a Deo explicate præceptum, ab Apostolis tamen in Ecclesiis institutum, ad mentem & exemplum præceptoris sui Jesu Christi, idque virtute potestatis ordinariæ ab eo ipsis ut Ecclesiæ suæ Rectoribus substitutis delegatæ.

Unde affirmare non dubitamus, *Episcopali Aristocratiæ* potiori jure quam alteri cuivis Regiminis formæ Divinæ institutionis vindicias competere : quæ tamen singulæ id sibi juris peculiariter vendicant, idque vehementius quam ab Episcopis fieri assolet : viz. *Monarchia* Papalis, Presbyterialis *Democratia*, & novitia illa *Independentium* informis forma *Anarchia* verius pro arbitrio singulorum cœtuum, qui in Ecclesiam aliquam communi membrorum consensu de novo collectam sponte sua coaluerint. Illud utcunque ex indubitatis veteris & recentioris ævi historiarum monumentis locupletissime constat, *Episcopatum* ab universa Ecclesia primis illis temporibus receptum, in omnibus Dei Ecclesiis, qua Christianus patet orbis, adeo passim invaluisse, ut per *Annos mille quingentos* Episcopi continua serie invicem succedentes ubique gentium duraverint : Perque tot secula vix unus & alter repertus fuerit, qui se ausus est Episcopalis Eminentiæ hostem aperte profiteri, præter unum

Aerium.

Aerium. In cujus tamen historia hæc fere duo sunt eximia: *Aerii* illam contradictionem ab animi ambitiosi ægritudine initio exortam esse, & authori tandem hæresis notam inussisse. Facit profecto Episcopatus hæc tam veneranda vetustas ut omnino metuendum sit, si ei eradicando navetur opera,

1. Triumphaturos vehementer *Pontificios*, quibus cordi est nos Religionemque nostram spretæ antiquitatis, & invectæ novitatis insimulare: cum id ab illis objici potuerit, refelli a nobis non potuerit.

2. Ita imminutum iri authoritatem, *constanti Universalis Ecclesiæ judicio & praxi* (optimo sc. Scripturarum in his quæ minus aperta sunt interpreti) jure debitam ut in plurimis ad *Fidem* & *Mores* spectantibus, quæque securi usque & *credimus* & *agimus*, aqua nobis sæpe hæreat necesse sit, quoties a *Socinianis*, *Anabaptistis*, aliisque *Sectariis* ad ea probanda urgemur. Qualia sunt, orthodoxæ quædam de divinarum Personarum *Trinitate* & *Coæqualitate* adversus *Arianos* aliosque hæreticos & heterodoxos Explicationes; *Sacramentorum numerus, usus & efficacia*; *Baptismus Infantium*; *Ecclesiæ Nationales*; *Diei Dominicæ observatio*; ipseque adeo *Sacræ Scripturæ Canon*.

2. *Secundo, respectu nostri ipsorum.* Adversari enim videtur ipsis Justitiæ, Æquitatis & Humanitatis principiis, extirpandi Regiminis Episcopalis (nondum satis demonstrato quod sit ex se illicitum) serium & sincerum studium, a Nobis si exigatur,

A Nobis, inquimus, qui omnes quotquot ad gradus Academicos admissi sumus, 39 *Anglicanæ confessionis Articulis* subscribendo, Regimen simul Episcopale calculis nostris comprobavimus: In quibus disertis verbis asseritur (a) Librum qui *de forma consecrandi Episcopos* inscribitur, *nihil quod sit verbo Dei contrarium in se continere.* (a) Artic.

2. Quorum plerique (quotquot sc. Sacris Ordinibus initiati sumus) ab Episcopis ordinati fuimus: Quibus sane nequissima talione a nobis responsum fore

ret si ob collatos per *manuum* ipsorum impositionem sacros Ordines, nunc vicissim ipsis eradicandis nos vicarias *manus* nostras commodaremus: præsertim nullius causæ satis justæ conscii cur ita facto sit opus.

3. Quorum non pauci ante aliquot annos, Supplicibus libellis pro continuando Regimine Episcopali, Supremæ Curiæ Parlamenti exhibitis vel exhibendis, nomina nostra subscripsimus, Quod ut a nobis sincere fuit & serio tunc factum, sic non minus sincere & serio idem nunc denuo nos facturos profitemur (cum nemo nos interim edocuerit id perpetram esse factum) si quæ spes tunc affulserat receptionis ejusmodi Libellorum, ea nunc denuo affulgeret.

4. Quorum nonnulli Ecclesiæ alicujus Cathedralis vel Collegiatæ membra sumus, & nominibus illis *Decanorum*, *Decani & Capituli*, *&c.* in hoc Fœderis Articulo damnatis, vitam victumque nostrum in toto vel ex parte debemus. Nec facile succurrit nobis ab orbe condito aliquod in hoc genere exemplum: in quo homines, cujuscunque status vel Ordinis, quamvis de crimine quod *deprivationem* mereretur (quæ tamen nostra sors non est) juridice convicti, juramento se obligare coacti fuerint, ut *sincere, serio & ex animo conarentur* id extirpare (quod quidem non esset aliter & ex se illicitum) cum quo fortunas suas & præcipua vitæ suæ subsidia una extirpari necesse esset.

5. Maxime cum ex Statutis vel consuetudinibus plerarumque istiusmodi Ecclesiarum, soleat ab omnibus earundem membris in prima sui admissione Juramentum præstari corporale; ut *honorem, immunitates, libertates & proficua Ecclesiæ suæ conservare, & quoad vixerint commodum ejus procurare studeant, nec quicquam libenter & scienter faciant quod ei detrimento vel præjudicio fiet, &c.*

3. *Tertio*

Tertio, respectu Ecclesiæ Anglicanæ. Veremur enim ut Juramento nos obligare liceat ad extirpationem Regiminis publica Authoritate constituti & longo usu stabiliti serio attentandam: nulla necessaria vel satis idonea ejus rei causa mentibus nostris aut sua sponte objecta, aut ab aliis oblata: Quin potius

1. Cum omnis publici Regiminis mutatio, præter ea quæ præsentia sunt & manifesta, multa insuper alia incommoda necessario secum afferat, quæ nullo humano ingenio præcaveri possunt, vel etiam prævideri, dum ea dies prodat; & sera nimis experientia: Non possumus esse certi, ex immutatione hujus Regiminis (quod in hoc Regno tot seculis perduravit, in Legibus Regni tam altas radices egit, & cum Regimine Civili tam arcte conjunctum & complicatum est, ut ejus immutatio ingentis in Civili quoque statu & regimine immutationis necessitatem inferat) non longe & plura & graviora insecutura esse incommoda, quam ea, quæcunque tandem illa sint, sive vera sive putativa mala, quibus remedium ex ista immutatione parari prætenditur.

2. Cum Procuratores Plebis (inferioris scilicet Domus Parlamenti) dudum (b) remonstraverint, non esse sibi vel in animo vel in votis, *Regimen Ecclesiasticum abolere*; sed potius ut *omnia Ecclesiæ Anglicanæ membra iis ordinis & disciplinæ Legibus, quæ Parlamentaria authoritate constitutæ sunt, regerentur*; imo maligni hominis esse sinistram aliquam *in diversum suspicionem populo infundere*: Summæ esset imprudentiæ, consentiendo secundo isti Articulo ejus nos *Infusionis* reos ultro præstare, quæ nos periculis ex quarto fœderis articulo incurrendis objiceret.

(b) ---*ansam præbere malignæ factioni acta nostra calumniandi. Populo malam suspicionem infundunt, nobis sc. propositum esse Regimen Ecclesiasticum penitus abolere.* Remonst. 15 Decem. 1641. Exact. Coll. pag. 19. *Proceres & Plebs declarant, sc Ecclesiastici Regiminis ac Liturgiæ justam & necessariam Reformationem intendere, nec quicquam in eorum alterutro tollere, nisi quod malum fuerit & merito offendere possit, aut quod saltem minus necessarium fuerit & onerosum.* Decl. 9 Apr. 1642. Exact Collect. p. 135.

(c) Stat. de Carleol. 25 Edw. 1. citatum in Stat. 25. Edw. 3.

3. Cum variis (c) statutis Parlamentariis declaratum sit, *Sanctam Ecclesiam Anglicanam in statu Prælatus infra regnum Angliæ fundatam esse:* Nobis religio est extirpando Præsulatum, ipsa quasi fundamenta subruere, & florentissimæ Ecclesiæ ruinam, quantum in nobis est, accelerare; quam officii conscientiæque vinculo tenemur pro virili legitimis modis quibuscunque suffulcire & sustinere.

4. *Quarto* denique, *respectu Regiæ Majestatis.* Quia non videtur posse a nobis attentari Regiminis Episcopalis extirpationem, sine summarum illarum obligationum, quibus Serenissimæ Regiæ Majestati ex officio & præstitorum Juramentorum religione obstricti tenemur, multiplici violatione.

1. *Majestatem Regiam solam esse summam Moderatricem omnium Ecclesiasticarum tam Personarum quam Rerum* in *Juramento Suprematus* professi sumus. Quo eodem Juramento (ut & *Protestatione* quoque nostra) *Regiam* nos *dignitatem, statum, Jurisdictiones & omnimoda jura propugnaturos* sancte recepimus. Unde liquet, non posse nos sine gravi Majestatis Regiæ læsione atque injuria, iteratique perjurii crimine, immutationem aliquam in rebus & legibus Ecclesiasticis, Rege inconsulto, quasi jure proprio attentare; nedum Regiminis formam lege constitutam ab imis radicibus revellere & extirpare. Nisi esset Fœderis istius Impostoribus jus pariter & intentio (quod * utrumque palam diffitentur) *absolvendi nos a vinculo illius obedientiæ,* quæ post unum Deum Regiæ Majestati debetur, cujus fidei concreditam esse Juris Ecclesiastici tutelam non est ipsis ignotum.

* *Infundunt populo suspicionem nobis propositam esse, suaquemque licentia permittere ab illa Obedientia cum absolventes quam sub Deo Regiæ Majestati debet, cui Jus Ecclesiasticum æque ac Civile concreditum esse scimus.* Remonstr. 15. Decemb. 1641. Exact Collect. pag. 19.

2. Non potest Ecclesiastici Regiminis extirpatio a nobis sincere & serio attentari, sine sincero etiam

animi nostri voto & serio conatu, ut istiusmodi extirpationi Regius accedat Consensus. Quæ a nobis tantum abesse profitemur, ut officii nostri esse putemus, precibus apud Deum Opt. Max. obnixe contendere, ne nostris peccatis offensus Regem sinat cum Honoris & Conscientiæ naufragio in extirpationem ejus status consentire, ad quem pro virili (Deo adjuvante) tuendum & conservandum in variis * *Jurament. Coronationis suæ* articulis tam solenniter conceptis verbis semet obligavit.

* *Se concessurum, conservaturum & confirmaturum leges, consuetudines & libertates a glorioso rege Sancto Edvardo Clero concessas; & se concessurum, & conservaturum Episcopis & Ecclesiis eorum curæ commissis omnia canonica privilegia, & debitam legem, atque justiciam, protecturumque & defensionem exhibiturum sicut Rex in suo regno unicuique Episcopo & Ecclesiis ei commissis de jure exhibere debet.*

8. Legibus hujus Regni (f) *Episcopatuum &* (g) *Decanatuum Collationes*; (h) Terrarum reddituumque ad eos pertinentium tempore vacantiæ *fructus* universi & *proficua*; (i) omnium Beneficiorum & Dignitatum Ecclesiasticarum *Primitiæ & decimæ*; cum aliis privilegiis, commoditatibus, & Emolumentis quæ e statu Ecclesiastico proveniunt plurimis, in *Corona hujus Regni* stabilita sunt: suntque *Regiorum reddituum* non exigua pars. Quæ omnia abolito *Regimine Prælatico* (juxta ejus vocis in ipso Articulo expressam & subsequente praxi ulterius confirmatam explicationem) a Corona, in grave ejus damnum & detrimentum abscissa erunt & avulsa. Cui rei ne Consensum nostrum præbeamus, sicut communis æquitatis, atque ejus quæ subditos decet fidelitatis Lege prohibemur: sic ad Regiæ Majestatis (k) *decus & statum tuendum*, & (l) *ad propugnandum atque defendendum quantum in nobis est omnes & omnimodas Jurisdictiones— ad ipsum spectantes, aut Imperiali hujus Regni diademati conjunctas & annexas*, sub voti Jurisque

(f) Vide Stat. 25 H. 8. c. 20. & 1 Ed. 6. c. 2.
(g) Stat. 39 Eliz. c. 8.
(h) Stat. 14 E. 3. c. 3. & 5. 17 E. 3. c. 14.
(i) Stat. 26 H. 8. c. 3. & 1 Eliz. c. 4.
(k) Vide Protestat.
(l) Vide Juramentum Suprematus.

que jurandi Religione solenniter obligati, censemus nos non posse sine manifesti perjurii crimine consentire.

4. Cum sic regni hujus constitutio ὁμολογουμένως *Monarchica & (m) Imperialis*, eaque administrationis atque Regiminis commodissime temperati: mente nondum satis assequi valemus, qui nos decere possit, ejus *Regiminis Ecclesiastici formæ* extirpationem attentare, vel etiam expetere, quam cæteris formis omnibus tam probe constitutæ Monarchiæ conditioni multo accommodatiorem esse existimamus, & cum ipsius periculo vel præjudicio aliquo omnium minime conjunctam. Hinc fœlicis Recordationis *Regi Jacobo* illud crebro in ore fuisse accepimus, quod Eum longus rerum usus docuerat; *Episcopus nullus, Rex nullus.* Exagitarunt quidem hoc prudentissimi Regis dictum fidenter satis & petulanter, editis scripturiente hac tempestate libellulis Bardi nonnulli & arrogantes scioli. Cæterum res infra paucos annos publice gestas mente recolentibus, paucissima nobis occurrisse profitemur, quæ apud nos ejus Aphorismi fidem elevent. Speramus etiam aliquanto nos mitiore censura notandos, quod ad Episcopale Regimen extirpandum active concurrere subvereamur: cum quo tendat ea extirpatio, ne cogitari quidem possit, nisi aut alienandis Episcoporum terris & redditibus (quod ut possit a *Sacrilegio & Injuria* dividi, aliis divinandum relinquimus) aut ut alteri cuivis Ecclesiastici Regiminis formæ introducendæ via struatur. Quæ qualiscunque demum futura est, eam *Imperio Monarchico* vel prorsus ἀσύστατον fore auguramur, vel saltem tranquillæ, legitimæ & efficaci ejus Imperii administrationi magis adversariam, quam modestis finibus circumscriptum *Episcopale dominium.*

(m) *Supremam potestatem & merum Imperium apud nos habet Rex.* Camden. in Britan. *Quandoquidem variis antiquis atque authenticis Historiis & Chronicis manifeste dicitur & declaratur, Regnum hoc Angliæ Imperium esse, itaque toto Orbe habitum fuisse, ab uno supremo Capite & Rege gubernatum Imperialis ejusdem diadematis dignitatem & Regalem statum habente.* Stat. 24 H. 8. c. 12. Vide etiam Stat. 1 Eliz. c. 1, 2, 3. ac passim.

SECT.

SECT. V.

De reliquis Fœderis Articulis.

HÆsimus in superioribus Articulis paulo longius: qui, quod ad Religionem & Sacra pertinerent, ad nos etiam propius spectare videbantur. Qui supersunt Articulos leviore pede percurremus: Contenti e plurimis quæ objici possent, iisque (ut nobis videntur gravissimis, pauca quædam eorum quæ magis obvia sunt delibasse.

In *Tertio Articulo* moleste nos habet, nostrum de conservanda & defendenda Regiæ Majestatis persona & authoritate studium, adjecta illa limitationis clausula (*in conservatione & defensione veræ Religionis & Libertatum Regni*) ita contrahi & in arctum cogi. I.

Quandoquidem

1. Nulla officii nostri hac ex parte limitatio vel in *Juramentis Suprematus & Fidelitatis* (quæ Juramenta cum ea limitatione ne Papista quivis præstare recusaret) vel in *Solenni Protestatione*, vel in *Dei verbo* reperitur.

2. Studium nostrum pro conservandis *Juribus & Privilegiis Parlamenti*, *Regnorumque Libertatibus*, sine ulla limitatione in eodem Articulo jurandum exigitur.

3. Ista Limitatio *Subditi obsequium* ita in vago, *Regis salutem* ita in incerto relinquit: ut quandocunque populo collubitum fuerit debitam Regiæ Majestati obedientiam subtrahere, deesse vel inde non potuerit, quod inobedientiæ suæ prætexant.

4. Post contractum ex eo quod novissime a nobis factum est (præstito nimirum cum hac limitatione Juramento) *imminutæ* ipso facto ejus quæ Regiæ Majestati

 debetur

debetur *potestatis & amplitudinis* reatum: importuna admodum res videri posset, eodem quasi halitu ad universum terrarum Orbem provocare, *ut attestentur Conscientiis nostris, nullum nobis eam imminuendi animum vel intentionem affuisse.*

5. Videtur esse limitata hæc juratio, *fidelitatis in subditis Testimonium* novæ sane & stupendæ naturæ: quod, salvis cuique Religionis suæ principiis, posset vel pertinacissimi *Papistæ, Hæretici*, aut *Sectarii* conscientia secure deglutire; non posset *Catholici Protestantis* conscientia sine *aliqua nausea* degustare.

II. In *Articulo quarto*, rogamus ut pauca hæc mature cogitentur.

1. Annon imponat iste Articulus filio necessitatem, ut sit patris sui publicus delator, eumque (si forte sit *Incendiarius*, *Malignans*, aut alitercunque ejus generis *malum instrumentum*, quale istic describitur) ad interitum usque & mortem persequatur? Quod ab omni *Naturæ, Religionis, Humanitatis* jure, videtur esse prorsus alienum.

2. Annon aperiatur isto *Paricidiis*, *Uxoricidiis*, aliisque id genus nefariis facinoribus lata fenestra? Cum possint Fœderis sui prætextu *Liberi* Parentibus, *Mariti* Uxoribus, *Cognati* Propinquis, &c. necem struere; scilicet si *Malignitatis* insimulare volent eos, qui velut obices sunt suarum cupiditatum; quo consilia sua quantumvis impia sacri hujus Fœderis obtentu, facilius & securius adimpleant.

3. Quum solenni protestatione ad tuendam *Subditorum Libertatem* nos obligaverimus; & Procuratores Plebis Domus inferioris Parlamenti omne *Arbitrariæ potestatis* exercitium publica sua *Declaratione* damnaverint, (quam *Declarationem* in singulis hujus Regni Ecclesiis & Capellis & publice legi *jusserunt, & lectam ibidem affigi atque remanere, in perpetuam rei memoriam, & in testimonium sinceritatis & integritatis suarum intentionum:*) Annon subjectio nostrique ipsorum,

fra-

ſratrumque & popularium noſtrorum, idque præſtito Juramento, ad quævis ſupplicia perferenda (ſine *lege*, ſine *merito*) pro mero arbitrio Judicum etiam incertorum, (videlicet qui pro data occaſione ad id munus ea vice exequendum, a quibus tamen incertum, deputati fuerint, nulla prorſus habita *loci*, *conditionis*, *fortunarum*, *exiſtimationis* aut *peritiæ* ratione;) ne capitis quidem ſupplicio excepto, *modo id ipſis videbitur expedire*, ſcilicet, (nihil enim amplius in iſto Articulo ad noxam requiritur) etiamſi delicti modus tam grave ſupplicium non mereatur; Annon ſit, inquimus, iſtiuſmodi ſubjectio, *Libertatis noſtræ* fœdiſſima proditio, inque ejus locum *tyrannidis* καθ᾽ ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν *Arbitrariæ* ſubſtitutio?

Articuli quinti Summa cum ſit, de *Pace & Unione Trium Regnorum* firmanda & conſervanda; quam nos omni legitima ratione pro noſtro cujuſque loco & conditione procurare, & ex officio tenemur, & ex animo cupimus: in eam quidem fœderis partem libentiſſime nos juraturos profitemur. Niſi quod III.

1. Nobis nondum videre contigit, proinde nec agnoſcere licet, eam cujus in Articulo mentio fit, *beatiſſimæ pacis inter* tria *Regna* (Hiberniam enim eſſe apud eos aliquo in nnmero confidimus) felicitatem: dum Hibernia bello inteſtino laborat, & eodem bello altera duo Regna implicita manent.

2. Quandoquidem non poteſt ſolide firmari *Pax*, cujus non ſit *Juſtitia* baſis; Juſtitiæque maxime proprius & adæquatus actus eſt, *Suum cuique tribuere*: nobis vix credibile eſt, tribus hiſce Regnis firmam & ſtabilem Pacem reſtitui poſſe, niſi ex æquo *Regis*, *Parlamenti*, atque *Subditorum*, *Authoritas*, *Poteſtas* & *Libertas* integræ & inviolatæ conſerventur; juxta cujuſque Regni *Leges* publicas, & indubitatas *Conſuetudines*, prout pacatioribus retro temporibus, & ante exortas has turbas, uſu receptæ fuerant.

IV. *Articulus Sextus* conſcientiis noſtris nulla ex parte ſatisfacit.

1. Quia totus Articulus in *hypotheſi* fundatur, quam nulla ſolida demonſtratione hactenus firmatam vidimus, viz. *Cauſam hanc*, nempe (ſi rectam ejus vocabuli ſententiam aſſecuti ſumus) hoc mutuæ defenſionis fœdus nuperi belli perſequendi gratia ſuſceptum, *cauſam eſſe Religionis, Libertatis & Pacis Regnorum*, atque *ad Dei gloriam, Regnorum commodum, & Regis honorem* tantopere ſpectare.

V. 2. Quia ſi eſſet iſta *hypotheſis* ita manifeſta, ut ei prompte aſſentire poſſemus, non tamen ſatis eſſet in illa præſidii ad conſcientiæ noſtræ ſecuritatem ut propterea in reliquam Articuli partem tuto jurari poſſet: niſi liquido etiam conſtaret, *Media* ad ejuſmodi cauſæ defenſionem adhibenda eſſe indubie licita. Quum enim non ſint facienda mala, ut inde eveniant bona: nobis nondum perſuaſum eſt ſatis, *Cauſam Religionis, Libertatis & Pacis* ſuſtiniri debere, vel *Dei gloriam, commodum Regnorum, & Honorem Regis* iis Mediis promoveri, quæ non ſunt (judicio noſtro) iis finibus accommoda & opportuna, quæque ſunt omni quod ſcimus Legum divinarum & humanarum præſidio penitus deſtituta.

In ipſa denique *Concluſione*, horrent animi quoties cogitamus, a ſingulis fœderatis Deo preces eſſe offerendas, *cæteræ quæque Chriſtianorum Eccleſiæ noſtro exemplo provocentur ad ejuſmodi aſſociationem & fœdus ineundum, quo ſe a jugo Antichriſtiano liberent, &c.* In qua Concluſione

1. Miſſo quod de *jugo Antichriſtiano*, quo in his Regnis premebamur, & a quo iſtius ſeu *Belli* ſeu *Fœderis* beneficio liberati ſumus, nihil quicquam nobis compertum ſit: (niſi quis forte ea appellatione *Epiſcopale Regimen* ſignificari putet; quod eorum qui *Veritatis* & *Charitatis* cultores audire amant, ſperamus affirmaturum neminem.)

2. Nihil-

2. Nihildum domi deprehendere visi sumus, inter fructus istius Associationis sive Fœderis, tam venustum & amabile; ut propterea sit exoptandum, multo minus precibus expetendum, ut aliæ Christianorum Ecclesiæ nostrum hac in re exemplum imitentur.

3. Imo vero in eam sententiam Deum precari, perinde nobis esse videtur, ac si Deum Opt. Max. *pacis & dilectionis Deum* obsecrare velimus,

1. Ut vulso radicitus e Cordibus Christianorum omni pacis & dilectionis studio, toto Christiano Orbe bellorum & simultatum incendia passim grassentur.
2. Ut *Religio Reformata*, cum ipso *Protestantium* nomine, universo orbi exosa reddatur.
3. Ut admoneantur Principes Europæi, *Protestantes* durius tractandos; vel etiam potius (si se incolumes esse velint) ditionibus suis penitus exigendos.

4. *Antichristi jugum*, si a legitimis Potestatibus Subditorum cervicibus fuerit impositum, non vi & armis, & divinæ ordinationi resistendo excutiendum esse censemus, sed Christiana fortitudine (quæ in *veritatis* intrepida *confessione*, & *Tolerantia Crucis* consistit) perferendum.

SECT. VI.

De Fœderis Sensu, sive Interpretatione, Dubia quædam.

RAtionibus supra dictis ulterius confirmandis, ex his quæ proxime sequuntur observationibus accedit non leve momentum.

I. *Primo*, non potest Juramentum sine perjurio præstari, quod continet in se Contradictoria; quia *alteram contradictionis partem necesse est esse falsam.* Fœdus autem istud vel revera continet, vel saltem (quod ad conscientiæ munus perinde est) nobis videtur, aliquam-multas continere *contradictiones*. Inque eis, istas:

1. Unam eandemque religionem reformatam *conservare*, id est, non mutare; & *reformare*, id est, immutare, & non conservare.

2. Unam eandemque numero rem, (*viz.* præsentem Ecclesiæ Scoticæ Religionem) simpliciter & absolute *conservare*, & ex hypothesi tamen *extirpare*.

3. *Regimen Ecclesiasticum* in Ecclesiis Angliæ & Hiberniæ legibus constitutum, *ad verbi Dei præscriptum reformare:* & eam tamen Regiminis formam, quam Dei verbo consentaneam judicamus, *extirpare*, ut alia, de qua non ita persuasi sumus, ejus vice substituatur.

4. Extirpandis *hæresibus*, *schismatis*, *atque impietati*, seriam navare operam: & *regimen Episcopale extirpare*, ex cujus intermissione præcipue

præ-

prædicta mala in tantum excrevisse, cujusque restitutionem atque exercitium, eorundem malorum commodissimum & efficacissimum remedium fore, arbitramur.

5. *Libertates Regni*, sive (ut habent *Protestationis* verba) *libertatem subditorum, cum capitis fortunarumque nostrarum discrimine conservare:* & tamen contra eam libertatem, non istoc modo *Fœdus* & *Juramentum Negativum*, nulla lege imperata in nos admittere; sed & *capita* quoque nostra & *fortunas* aliorum potestati permittere, qui de utrisque *præter jura*, imo & *contra jura*, pro suo arbitrio statuere poterint, duntaxat si ut ita fiat ipsis videbitur *expedire*.

Secundo, permultæ occurrunt in hoc Fœdere *voces* & *locutiones* valde obscuræ, & *sensus ambigui:* in quas jurari non potest cum *judicio*, donec de earum sententia certi aliquid constiterit. Exempli gratia. In primo Articulo; Qui sint *hostes communes?* & quæ *optime reformatæ Ecclesiæ?* In quarto; Qui sint pro *Malignantibus* habendi? Quoad extendi debeat & possit quod ibidem *de reformatione impedienda* dicitur? Quod sit *utriusque Regni Judicatorium supremum?* Et alia hoc genus complura. II.

Tertio, cum inflecti sæpius verba Fœderis animadverterimus, & miris interpretationibus aliorsum quam nobis sonare videbantur incurvari, ut quorundam hominum placitis consiliisque, non semper optimis, inservirent: metuendum nobis videtur, ne Fœdus ineundo in eos nos laqueos incauti conjiciamus, unde non sit integrum ubi voluerimus pedem referre. III.

Ubi enim in *primo Articulo* agitur de Religione in hoc Regno reformanda, *quoad Doctrinam*, *Cultum, Disciplinam, & Regimen, juxta Dei verbum & optime reformatarum Ecclesiarum exemplum:* 1.

 1. Re-

1. Reformatio *quoad Cultum*, (qua nihil amplius intendi posse & ex verbis ipsis, & (a) publicata *declaratione* ipsorum adducti putabamus, quam accuratiorem aliquam *publicæ Liturgiæ* perlustrationem; ut sicubi opus esset *Translationes Biblicæ* emendarentur, in *Officiis* & *Rubricis* quædam immutarentur, aut ad summum e *ritibus adiaphoris* aliquot qui scilicet parum essent ad gustum populi ex quadam συγκατάβασει prudenter summoverentur) exiit tandem in meram *totius formæ* Legibus constitutæ *abolitionem*: nulla interim alia, quæ in ejus locum succederet, certa forma substituta.

(a) *Proceres & Plebs declarant se Ecclesiasticæ Liturgiæ justam ac necessariam reformationem intendere, nec aliquid in eo tollere, nisi quod malum fuerit, & merito offendere possit, aut quod saltem minus necessarium fuerit & onerosum.* Declar. 9 Apr. 1642. Exact. Collect. pag. 135.

2. *Disciplinæ & Regiminis*, quam jamdiu parturiunt, *Reformationem* (quantum ex signis earum rerum quæ hactenus gestæ sunt divinare fas est) ea nec consona nobis videtur *Dei verbo*, nec est certe *cujusvis Ecclesiæ*, optimæ pessimæve, a mundo condito, (quod scimus) *exemplo* conformis.

2. In *Articulo secundo*, minor profecto nos tenuisset & dolor & metus, si *Papismi*, *Hæresis*, *Schismatis*, & *Impietatis* extirpationem paribus studiis, celeritate, animorumque & nervorum contentione agitari vidissemus, atque *Prælaturæ* & ejus rei, quam *Superstitionem* si placet vocari volunt, extirpationem agi vidimus. Cæterum cum animadvertamus ex una parte, *Prælaturæ* & *Superstitionis* tollendæ obtentu, quorundam hominum præmaturam satagentiam, in *reditibus Ecclesiasticis* & *vasis sacris* (Superstitionis non alio nomine reis, nisi quod alicujus pretii sint) inuncandis & converrendis; ex altera parte ferocium istorum Reformatorum, in *hæresi*, *schismate* & *impietate* (ut minoris compendii rebus) extirpandis, miram lentitudinem & supinam indiligentiam, ut

ut in illo opere ferveant, in hoc frigeant: Diſſimulare profecto neutiquam valemus mentis noſtræ ſuſpicionem, *habuiſſe* Fœderis hujus Architectos aliud quidpiam *ob oculos*, præter ea quæ initio *Præfationis* ab eis memorata ſunt: & in hoc Articulo latitare aliquid, quod *Sacrilegio* tam ſit affine, ut tutiſſimum eſſe putemus ab eo utcunque abſtinere.

Ad *Articulum tertium* quod attinet 3.

1. Etſi quo quidque eorum quæ ibi recitantur ordine collocetur, nobis videri poſſet alias magni nec momenti res, nec periculi: poſtquam tamen (in oratione ſua Parlamentaria) *Chalonerus* cum aliis, tanti eam rem fecerint, ut inde argumentum extuderint; ex eo probare conati, *Regiæ perſonæ & authoritatis* defenſionem, conſervationi *Jurium & Privilegiorum Parlamenti, & Libertatum Regni* poſthabendam eſſe, quod hæc in Fœdere * priorem locum obtineat, illa poſteriorem: Condonabunt nobis, uti ſperamus, omnes boni, ſi in illa Fœderis verba ita intellecta jurare pertimeſcamus. Præſertim ſi cogitent, ſi obtinere debeat argumentum a mero ordine ductum, non minus valide ex adverſa parte deduci poſſe, *Regis Perſonam, Dignitatem & Statum* primo loco tuenda eſſe, altera illa ſecundo tertiove: nimirum ſic poſtulante eo ordine, quo in *Proteſtatione* recenſentur. Unde etiam ulterius ſequetur quum *Proteſtatio* illa hoc *Fœdere* antiquior ſit, validiorem eſſe illius quam hujus obligationem: quia *Obligatio prior ſemper præjudicat poſteriori.*

* *Unde liquidiſſime conſtat, Jura & Privilegia Parlamentorum, & Regnorum Libertates, eſſe primo loco conſervandas.* Anſw. to Scotiſh Papers, 18 Nov. 1646, pag. 21.

2. Quandoquidem aliquos noverimus ad Fœdus hac ex parte ſuſcipiendum eo facilius adductos fuiſſe, quod diceretur illa *Limitatio* (*in conſervatione & defenſione veræ Religionis, & Libertatum Regnorum*) non eſſe excluſive intelligenda: quoties tamen animadvertimus conſeſſum *domus* inferioris Parlamenti

in responsione sua ad quædam Scotorum scripta, hanc Limitationem (c) aliquoties urgere, ut clausulam inprimis necessariam, & sine qua *Regiæ Personæ & Authoritatis defensio* ne nominanda quidem sit; absterreri nos par est ab hoc *Articulo Fœderis*, hoc saltem sensu, admittendo.

(c) *Observamus vos Regiæ defensionis bis meminisse ex verbis Fœderis, omissa utrobique illa clausula*, IN CONSERVATIONE, &c. p. 39, 40.---*Summi momenti clausula, sine qua reliqua articuli pars citari non debet*, p. 56.

3. Maxime cum in nuperrime edito libello rotunde asseratur, Regem ob non conservatas uti debuit Regni libertates, &c. in *Tyrannum* degenerasse & *Regem esse* desiisse: proinde & *Subditos* ejus desiisse esse *Subditos*, nec ei Observantiam aliquam ultra debere. Quam *Assertionem* cum ex animo detestemur, ut in Suppositione *falsam & calamniatricem*, in Illatione vero *Seditiosam & Diabolicam*: absit ut in hæc verba jurando, tam impiæ assertioni vel in minimo favisse videamur.

Sed enim *Quarti Articuli* de malignantium, &c. punitione verba, meminisse piget, & recogitantibus horrescunt animi, quanta cum audacia in atrocissimorum facinorum patrocinium inclinarint, cum alii aliter, tum is Maxime. qui edito sub (d) *Correctoris* titulo libello, *Chalonerianæ orationis* defensorem agit. Is γυμνῆ τῆ κεφαλῆ Parlamenti utriusque domus Consessui denunciat, teneri eos virtute Fœderis (qua nimirum parte *malorum se instrumenta ad dandas commeritas pœnas adducturos* spospondcrunt) Regem & universam Regiam sobolem funditus delere: nec posse idonea aliqua ratione defendi, *Straffordium & Cantuariensem* ob *Delinquentiæ* (quod vocant) crimen jure capite plexos, quamdiu *delinquentium coryphœum* permittant esse impunitum.

(d) *The Corrector of a Speech without doors.*

SECT.

SECT. VII.

De Salvis sive Effugiis.

HAbent tamen viri, quam nobis licet esse, aliquanto prudentiores, quibus se adversum scrupulos prædictos universos vel saltem gravissimos tueantur, sua quædam Σοφὰ φάρμακα & Effugia. Sed quæ post debitum examen non deprehendimus esse ejusmodi, ut in eis tuto acquiescere possint conscientiæ nostræ.

I. *Primum* κηνσφύγιτον generale est; *posse quemlibet in verba Fœderis jurare sensu proprio.* Atqui in juramento promissorio ἐπακτῷ, in quo adimplendo & aliorum ratio habenda sit, id nullatenus videtur admittendum: sive *Rem* ipsam intueamur, sive quod inde oriri possit *scandalum.*

I. Imprimis *Res ipsa* aperto repugnat

1. *Jurisjurandi fini & usui.* Cui nisi adsit simplicitas, non potest in *veritate* & *justitia* jurari: nec inserviet tale juramentum terminandis litibus, & *tollendæ contradictioni*, qui Juramenti finis proprius est. *Hebr.* 6.

2. *Fini Sermonis* proprio. Deus enim hominibus usum Sermonis eo fine concessit, ut esset animorum interpres. Ergo oportet, sicut in omni conversatione & contractibus, ita vel maxime ubi Juramenti intervenit fides, sic uti Sermone, ut ii quorum interest animi nostri sensa ex verbis intelligant.

3. *Fini istius ipsius Fœderis.* Quæ cum sit stabilis inter partes conjunctionis assecuratio, ut ex mutuis promissis confirmatior sit invicem mutuæ defensionis & auxilii fides: si cuique liberum fuerit *suo sensu jurare*, nempe uni hoc sensu, alteri diverso; nihilo major

jor erit inito jam fœdere, quam nondum inito fuerat, mutui auxilii certitudo.

4. Solenni denique *professioni cujusque fœderati.* Qui in ipsius formulæ conclusione, disertis verbis pronunciat, idque *coram Deo Opt. Max. omnium cordium scrutatore, se in illud fœdus jurare cum sincera intentione id ipsum adimplendi, &c.*

2. Quin & *scandalum* hic oritur non leve, data adversariis Religionis nostræ infamandi eam occasione, objiciendique

1. Id ipsum a nobis fieri, quod in *Pontificiis* damnamus: *viz.* eludi Juramentorum fidem Jesuiticis *æquivocationibus* & mentalibus *reservationibus.*

2. Tremendum Dei nomen in vanum assumi, & *Juramenta* nobis rem ludicram esse: quibus quod *uno sensu* hodie juratum est, cras alio sensu, quod ei plane contrarium sit jurare licebit.

3. Omnino verissimum esse, quod *Presbyterianis* specialiter a (a) *Jesuitis* pariter & (b) *Sectariis* objicitur; Lubricam esse fidem Protestantium; quia aliud *verbis* palam prolatis, aliud *sensu* intus in pectore reservato, jurare sibi licere putant.

(a) *Hæretici nec Deo, nec hominibus servant fidem ------ Speciatim hæc addo, Calvinistas in hac re deteriores esse Lutheranis. Nam Calvinistæ nullam servant fidem. Jura, perjura----Lutherani moderatiores sunt* Becan. 5. Manual. Controv. cap. 14. num. 4. & 6. (b)---- *Invenire juramenta & fœdera, in eisdem pro libitu suo dispensare, pii, presbyteri instar Jurare & Pejerare----*Arraignment of Persecut. in Epist. Dedic.

II. *Secundum κρησφύγετον* est etiam generale: Posse jurari cum adjecta tali aliqua clausula, *Quatenus licite potero; Quatenus Dei verbo & Legibus Regni consentaneum est; Salvis Juramentis prius a me præstitis, &c.* Verum enimvero

1. Crassam hanc Dei illusionem, ab eo tantum abesse ut nos *perjurii* crimine liberet, arbitramur, ut potius

tius novo nos crimine implicet, fœdæ ſcilicet & execrandæ *hypocriſis*.

2. Nobis pariter hoc abſurdum videtur (poſito quod ſit res ipſa alias & ex ſe illicita) ac ſi quis juraret, ſe *homicidium*, *furtum*, *adulterium*, *perjurium*, aut aliud peccati genus, *quatenus licite poterit* admiſſurum.

3. Si in ejuſmodi *Salvis* acquieſcere poſſet Conſcientia; liceret nobis libera conſcientia non ſolum propoſito jam Fœderi conſentire, ſed & *Conſilii Tridentini* decretis, vel etiam *Turcarum Alcorano* ſubſcribere, & ad utriuſvis obſervationem defenſionemque Juramento noſmet obligare: nimirum adjecta clauſula, *Quoad licebit*; *Quatenus cum Dei verbo congruunt*; *Salva fide Chriſtiana*, *& voto in Baptiſmate emiſſo*, *&c.*

III. *Tertium* χρυσόφυγετον *Articulum ſecundum* peculiariter reſpicit, qua parte *de Regimine Prælatico extirpando* agitur. Scilicet intelligendum eſſe Articulum de tota Hierarchia Eccleſiaſtica *collective* ſumpta & *in ſenſu compoſito*. Ita ut ſi tollendis ſolum *Apparitoribus*, alteriuſve cujuſvis (quantumlibet infimi) ordinis Officiariis ab illa Hierarchia quomodolibet pendentibus, opera daretur, ſalvo interim *Epiſcopatu*; data tamen ex Articuli Sententia fides utcunque exolveretur.

1. Atqui Fœderis iſtius nec *Latores* verbis, nec *Delatores* factis ſuis aliquod animi ſui vel leve indicium dederunt, unde veriſimile fiat, ex ipſorum Sententia ad perimplendum quod hic juratur nihil ulterius a jurante poſtulari.

2. Quin potius exiſtimandum videtur, (quantum ex effectibus de cauſis judicari poteſt) id illis fuiſſe conſtitutum, ut *Univerſa Herarchia Eccleſiaſtica* cum omnibus & ſingulis ejus membris radicitus extirparetur. Nam

1. Primum de Fœdere contrahendo consilium, aut *Scotis* authoribus initum, aut a nostris ad promerendam *Scotorum* gratiam & auxiliares copias susceptum fuisse, nulli dubitamus. Omnino ergo debuit eam sententiam continere, quæ *Scotorum* votis & voluntati esset consentanea. *Scotorum* autem quæ fuerit mens, cum ex ipsorum publicatis (c) scriptis satis appareat, non patitur ratio ut credamus, ex sublatis *Apparitoribus*, aut alia re qualibet, absque extirpato penitus Episcopatu, eorum expectationi satisfieri potuisse.

(c) *Vinculo Fœderis utriusque domus Parlamenti consessus, multaque millia Regiorum in Anglia & Hibernia Subditorum, pariter ac nos Regiminis Episcopalis in Regno Scotiæ erectionem impedire obligantur. Similiter & nos, æque ac illi, ejusdem in Anglia & Hibernia extirpationem conari obligamur.* Declar. Scot. ad Ordines Belgii 5 Aug. 1635. citat in Answ. to Scotish papers, p. 23.

2. Quin etiam quæ postquam hoc Fœdus initum attentata sunt, ut sc. authoritate Ordinationis utriusque Consessus Parlamenti, *Episcoporum Potestas omnis*, & *Reditus*, atque adeo ipsum *Nomen*, & (si fieri posset) Membra penitus tollerentur: tristi documento sunt, quæ fuerit eorum in isto Articulo mens, quod consilium.

IV. *Quarto*, ad ea quæ a suprema authoritate Regia, & Subditorum officio petuntur argumenta, *duplici modo*, respondent: sed neutra responsio nobis satisfacit.

1. Aiunt *primo* (quæ nobis nova videtur & subtilis admodum Theologia) *Protectionem* & *Subjectionem* in mutua invicem relatione consistere: & proinde cum Rex jam *Protectionem* nobis ultra præstare non valeat, nos vicissim *Subjectionis* vinculo non ultra obligari. Sed enim cogitandum erat,

1. *Jus*

1. *Jus Subjectionis* a *Protectionis jure* ortum esse, & ad ipsum referri, non potest autem ad *protegendi actum* sive exercitium. Ex quo utroque Jure, utraque pars ad ea præstanda quæ sui sunt muneris obligantur: *Subditi* scilicet ad *obtemperandum* Regi, *Rex* ad *protegendum* Subditos. Quæ obligatio ut ei incumbit, ex officii conscientia, ubi id ipsum in ejus potestate fuerit, præstanda: sic quæ isti obligationi relative respondet obligatio, nobis incumbit ex officii conscientia itidem præstanda, ubi id ipsum in nostra potestate fuerit. Illius ergo impotentia ad id præstandum quod sui muneris est, nos obligatione id faciendi, quod & debemus & possumus, non liberat.

2. Imo etiamsi *Rex protectionem* nostri, cum tueri nos posset & deberet, immemor officii sui negligeret: non tamen ex eo neglectu, quantumvis voluntario, solvi vinculum illud quo tenemur in conscientia id quod nostrarum est partium fideliter præstare. Quanto ergo minus putandum est, nos a *Subjectionis* obligatione liberari, cum is a nostræ *Protectionis* impediatur, culpa non sua, sed aliena; nec *voluntatis* defectu, sed *potestatis*?

1. Aiunt *secundo* (in quo tantum non triumphare videntur nonnulli) *Parlamentum* supremum esse Regni tribunal; Regem ubicunque *personaliter præsentem*, præsumi tamen semper in *suprema illa Curia* (ut & in aliis *inferioribus Curiis juridicis*) *præsentem* adesse, *virtualiter*, & per præsentiam potestatis; quod igitur ab Ordinum Conventu in Parlamento fit, non *sine Rege*, sed *ab ipso* factum censeri debere.

Sed

Sed petita primo loco imperitiæ venia, si indoctis formularum & apicum juris (quæ sunt extra sphæram studiorum nostrorum) aliquid forte exciderit improprie aut incommode enunciatum; venia proxime petenda est, tantisper ut nobis liceat idem sentire quod prius, quoad intellectui nostro liquidum fiat Regem ibi præsentem esse *præsentia potestatis*, sicut sensui nostro liquet eum ibi non esse præsentem *præsentia Corporis*. Quod sane (quantum pro ingenii nostri & experientiæ modulo judicando sumus) nunquam efficere poterunt, quæ hactenus in eam rem dicta reperimus.

V. Ad *Præsentiam* enim quod attinet,

1. Majorum nostrorum perpetua quadam traditione imbuti sumus ea fide ut credamus (d) ad Leges condendas *assensum Regis actualem* simpliciter esse necessarium, & non virtualem assensum solum, qui scilicet in utraque domo Parlamenti inhærere putetur.

(d) Sic olim habebant antiquæ Legum & Actuum Parlamenti formulæ, *Rex vult, mandat, præcipit, sancit, concedit, &c. assensu Parlamenti,* Vide Stat. usque ad 1 Hen. 4. Exinde sic: *Rex de consensu Baronum Spiritualium & Temporalium, & ad instantem petitionem plebis hujus Regni, constituit, &c.* Vide Stat. 21 Hen. 4. ad 1 Hen. 7. Exemplum istiusmodi petitionis Plebis v. 1 Ric. 3. cap. 6. *Orat Universitas plebeis in præsenti Parl. congregata, quatenus, &c.------. Placeat igitur Celsitudini vestræ de consilio & assensu Baronum--- in hoc præsenti vestro Parlamento Congregatorum, & authoritate ejusdem constituere, &c.*

Nulla Billa est Actus Parlamenti, Ordinatio vel Edictum Juris, etiamsi Consessus utriusque Domus in eam unanimiter consentiat, donec donec Regio assensu comprobata fuerit. Ancient Customs, pag. 54.

Assemblee de ceux troys Estats est appellé un Act de Parlament. car sans touts troys n'est ascun Act de Parlament. Finch. Nomotechn. fol. 21. b.

Concedimus, nullos Actus Parlamenti completos esse, vel formaliter obligare sine assensu Regis. H. P. Answ. to Dav. Jenkins. p. 6.

Alias

Alias Regii *Suffragii Negativi* quis poterit esse usus? Aut quorsum opus esset in Lege roganda (e) *Regium assensum* expectari, si absque tali ejus assensu totum negotium non minus valide confici posset?

(u) *Quod si Majestati vestræ placuerit Regiæ Majestatis vestræ assensu ornare, sine quo nec perfectum & completum esse potest, nec---&c.* Stat. 1 Jac. cap. 1.

2. (f) Statuto provisum est, *Regium absentis assensum alicui Billæ* sive schedulæ *propositæ sub Magno suo Sigillo significatum*, ad omnem Juris effectum non minus validum fore, quam si coram & personaliter præsens adesset. Manifesto argumento, ad effectum Legis ferendæ, *Regiam Potestatem* in Comitiis Parlamentariis non præsumi posse realiter esse præsentem; nisi quatenus Rex vel *in propria sua persona* coram & corporaliter adest, vel absens præsentiam suam supplet per *delegatos* quosdam (sive *Commissionarios*) suos Magni Sigilli authoritate ad hoc deputatos. Quævis alia *præsentia realis* ænigmatis instar est, *Transubstantiationis* monstro haud absimilis: spectrum scilicet & phantasma, & quod scenæ serviat, excogitatum potius quam vel iis ipsis creditum, quibus utile est ut credatur.

(f) v. *S*tat. 33 H. 8. c. 21.

3. De *virtuali* ista Regis in Consessu utriusque domus Parlamenti *præsentia*, quamprimum nobis vel ex *Brevibus Summonitionum*, (i. e. Rescriptorum Regiorum, quorum virtute Membra utriusque domus respective convocantur formulis;) vel ex receptis & agnitis *Regni Legibus*; vel ex constanti Majorum nostrorum prisci & recentioris ævi *judicio & praxi*, vel ex Regiæ mentis per suum aliquod *rescriptum* clara significatione, constare contigerit: tum demum nos eam, uti par est, prompte & alacriter agnituros pollicemur.

Illud vero alterum argumentum, quod ab *aliorum Tribunalium analogia* ductum est, in quibus semper *Potestas Regia* præsumitur esse virtualiter præsens; nobis sane (salvo peritiorum judicio) videtur esse non multum efficax.

1. Primo enim, Argumenta loci Topici *a Comparatis* infirma fere sunt, multisque fallentiis & exceptionibus obnoxia ita ut nisi inter res comparatas (quod non sæpissime sit) in omnibus ad collationem rite instituendam requisitis ratio sit usquequaque par nulla sit probatio. *Constabulario* alicujus villulæ licere ferunt, quod *Justiciario ad pacem* non licet: & *Seneschallo* exigui Manerii Jus habet deferendi Juramentum, quod Juris *inferiori Parlamenti domui* competere negant.

2. Deinde quod *Curia Parlamenti* supremum Regni Tribunal dicatur & sit, id *Regiæ* ibidem *Præsidentiæ* jure factum accepimus: ut qui sit * supremus in ea Curia Judex, Membra vero utriusque Domus ipsius ad summum non nisi *Consiliarii*. Quæ si ita sint inter Parlamentum & alia Tribunalia, ratio discriminis ex his quæ sequuntur facile constabit.

* *Dominus Rex habet ordinariam Jurisdictionem, dignitatem & potestatem super omnes qui in Regno suo sunt. ----Ea quæ Jurisdictionis sunt & pacis ad nullum pertinent nisi ad Coronam & dignitatem Regiam nec a Corona separari possunt.* Bracton citat. Stamford, lib. 2. cap. 2.

1. Primo, *Inferiorum Tribunalium Judices*, sunt a Rege deputati, omniaque ut ipsius *Miuistri* & *Vicarii* ejus nomine & authoritate faciunt. In illis itaque Curiis (quæ sunt *Ministerialis* tantum & *Vicariæ Jurisdictionis*) sufficit ut Rex sit præsens *præsentia Potestatis suæ*; nec enim necesse est ut sit ibi personaliter præsens, ubi nullus est personalis sui suffragii necessarius usus: At in *suprema Curia Parlamenti*, in qua Rex ipse supremus Judex pro Tribunali sedet, suo ipsius nomine, & immediata authoritate omnia transigens, potestas

testas ejus non potest præsumi *realiter* esse præsens, sine aut actuali *præsentia personæ suæ*, aut *virtuali* saltem ejusdem *repræsentatione* magno suo sigillo attestata.

Secundo, *Inferiorum Tribunalium Judices*, quibus omnia Regio nomine & authoritate peragenda sunt, Regi propterea de jure in suis Curiis rite administrando, fidem suam solenni Juramento obligant. Nec enim ibi sedent jus dicturi aliquo proprio suo jure, sed Jure fiduciario & a Rege sibi delegato, ὡς ὑπ᾽ αὐτοῦ πεμπόμενοι Qua de causa *Regii Judices* dici solent, & *Regii Ministri*. At in *suprema Curia Parlamenti*, Proceres & procuratores Plebis Regi supremo Judici, quasi in consilio assident, de arduis Regni negotiis pro communi utilitate consilium suum Regi ubi opus est impensuri: qua de causa non *Judices Regii*, sed *Regium Consilium* audiunt. Habentque sua utrique propria & peculiaria Jura & Privilegia, tam inter se, quam a Juribus Regis distincta & divisa. Unde fit ut sint tres quasi distincti *Gradus*, sive (g) ut a paucis Annis (hoc solo uteremur sensu) dici cœperunt (h) *Ordines* vel *Status*, REX, PROCERES, PLEBS. Quorum ordinum (quoniam supponitur esse quilibet suorum Jurium optimus custos & conservator) æquum est ut singuli, & debitis sibi privilegiis gaudeant, & intra debitos se limites contineant. Quod si cujusvis *trium ordinum potestas* in duobus reliquis præsumeretur esse *virtualiter præsens*; non posset is *Ordo* prohibere, ne sibi juribusque suis ab illis fieret præjudicium. Quod toti 2.

(e) Etenim in Jure nostro *Rex* in Regni Ordinibus nunquam censetur, sed omnium Ordinum, totiusque adeo Regni *Caput* habitus est semper. Tres vero *ordines* sive *status Regni* sunt, Clerus, Nobilitas & Plebs. *Nos Regiæ vestræ Majestatis*--- subditi (viz. Domini Spirituales & Temporales, & Procuratores Plebis) *repræsentantes tres* (Ordines sive) Status Regni vestri Angliæ. Stat. 1. El. c. 3. ---Status Cleri e præcipuis Regni Statibus unus. Stat. 8 *Eliz.* cap. 1.

(h) V. *Finch* supra ad Lit. d.

Reipublicæ tandem foret exitiale, cum pendeat totius salus & incolumitas, ex singularum principalium partium vigore, juriumque & privilegiorum singulis debitorum conservatione; ut sc. sua singulis Ordinibus Jura (*Regi*, *Proceribus*, *Plebi*) integra maneant & inconcussa.

3. *Tertio*, *Inferiorum Tribunalium Judices*, eo quod vicaria tantum eaque *mere Judiciali potestate* præditi sunt; in Jurisdictionis suæ exercitio definitis propterea limitibus, quos ipsis excedere sit nefas, circumscripti sunt: hinc, latis a Principe *Legibus*; illinc, latis a se *Sententiis*. Ita ut in Jure dicundo, nec eis liceat a constitutis *Legibus* recedere, nec *placita* sua revocare. At *Suprema Curia Parlamenti* (virtute supremæ illius potestatis, quæ Regi Curiæ Præsidi inhæret) non *Judiciali* modo, sed & *legislativa* potestate prædita est: nec ullis humanis definitionibus ita conclusa est, ut non ei liceat cum *leges* ipsas, tum sua *placita* pro Jure & arbitratu suo immutare, atque revocare. Regius itaque *consensus personalis* non est in illis Curiis necessarius, ubi ex earum *legum* præscripto, quibus ferendis Rex jam ante consensum suum præbuit personalem, omnia gerenda sunt. Cæterum ut validus sit aliquis potestatis Actus, *præter*, *ultra*, *supra*, vel *contra constitutas leges*; ab istarum rerum peritis edocti sumus (& profecto nobis videtur sanæ rationi valde consentaneum) Regium consensum personalem esse simpliciter & absolute necessarium. Siquidem est omnis ejusmodi Actus exercitium potestatis *Legumlativæ* potius quam *Judicialis*. Et communi omnium Gentium usu atque consensu receptum est, nullum *Legislativæ potestatis* Actum in aliqua Communitate validum esse, nisi ab ea persona sive cœtu confirmetur, qui sit *totius Communitatis* caput, & penes quem sit *summum* in eo populo *Imperium*. Summum autem Imperium in hoc Regno penes

Regem

Regem esse, tam est extra omnem controversiam, ut cum in communi sermone, tum in ipsis Juris passim formulis, Rex ubique audiat (i) *Supremus Dominus Rex noster*, & in juramento Suprematus conceptis verbis profiteri jubeamur, *Majestatem Regiam solam esse summam Moderatricem hujus Regni*. Permittimus itaque aliorum Prudentiæ, ut serio existiment quanta mala, quæ pernicies publicæ rei inde creari possent, si uniuscujusve *trium Ordinum* jus & potestatem a reliquorum utrovis vel utroque contingeret absorberi, atque sub *potestatis* Judicialis nomine & obtentu, re-ipsa tamen *potestas Legumlativa* & *Imperialis*, ab uno vel utroque (reliquo excluso) exerceretur.

(i) *Corona Angliæ ita libera semper fuit, ut sub nulla Terrena potestate unquam fuerit, sed immediate sub Deo in omnibus ad Regalitatem dictæ Coronæ spectantibus*. Stat. 16 Ric. 2. cap. 5. *Omnis sub eo est, & ipse sub nullo nisi tantum sub Deo. Parem autem non habet Rex in Regno suo, quia--- Item nec multo fortius superiorem aut potentiorem habere debet, quia sic esset inferior suis Subjectis*. Bracton Centenar. 1 Rubric. 36. *Cui αὐτοκρατορικὴν Legibus ipsis Legum vim imponendi potestatem Deus dedit*. Finch Nomotechn. in Epist. dedicat. ad R. Jacobum.

Quarto, cum sit omnis *Jurisdictio*, & *Judicialis Potestas* originaliter in *Rege* velut in *Fonte* & *radice* (qui propterea Juris nostri Scriptoribus (k) *Fons Justitiæ* appellatur, & non in alia quacunque Persona vel Cœtu, nisi per derivationem ab illo Fonte; videtur nobis res manifesta, neque *Judices Inferiorum Tribunalium* Ministerialis & Vicariæ Jurisdictionis, neque *consessus Procerum & Plebis* in Suprema Curia Parlamenti, vel conjunctim vel divisim, *Jus* aliquod sive *Jurisdictionem* in Sub-

(k) Bracton & alii ---*Bello Legum immutationem aliqua ex parte intendere est Bellum contra Regem concitare, & consequenter læsæ Majestatis crimen*, ex Statut. 25 Edw. 3. *eo quod Regis Leges sunt. Ille fons est unde per varios suos canales ad Subditos derivantur*. *Saint-John* in his Speech concerning the Earl of *Strafford*, pag. 12.

ditos hujus Regni exercere oportere, quod non plane constiterit fuisse ipsis *a Rege* collatum, permissum, aut alia aliqua emanatione legitima derivatum. Nec legitime derivatum censeri potest, nisi quod aut ex formis *Regiorum Diplomatum*, *Brevium*, *aliorumve Rescriptorum*; aut ex Receptis, & Notoriis Regni, vel *Legibus scriptis* expresso, vel *non scriptis consuetudinibus* tacito Angliæ Regum Consensu ratificatis & confirmatis, apparet fuisse *Regia* authoritate concessum. Quæ *Leges*, *Consuetudines*, & *Rescripta*, cum sint omnium *Jurium* & *Jurisdictionum* cuilibet eorum respective competentium justi quasi Carceres & Cancelli; nobis nondum satis demonstratum esse profitemur, vel ex *Legibus* & *consuetudinibus* hujus Regni, vel ex Formulariis eorum *Brevium*, sive *Rescriptorum* quibus Membra Parlamenti convenire jubentur; *Consessum duorum Ordinum*, alterum, ambosve jus habere, & Authoritatem sine Rege *statuendi*, *jubendi*, vel *transigendi*, sed *una cum Rege super arduis* Regni Negotijs (l) *Colloquium habendi*, *tractandi*, *&* *Consilium impendendi*. Unde etiam factum existimamus, ut in Supplicationibus, Remonstrantiis, & Declarationibus, suis aliisque publicis Scriptis, *Magnum Regis Consilium* se passim appellare soliti sunt. Sunt autem *Leges* illæ, *Consuetudines* & *Rescripta* (nostro quidem Judicio) Loci Topici, maxime proprii & idonei, e quibus amplissimorum consessuum utriusque Domus justa Authoritas demonstrative & cogenter colligi potest; & non exiles eæ, atque incertæ deductiones, quas ex Analogiarum quadam specie, & instituta rerum similium dissimiliumque comparatione elicere fortasse poterit, vel etiam extorquere, humani Ingenii importuna solertia.

(l) *Et ibidem nobiscum Colloquium habere, tractare ---- super dictis negotiis tractatur. vestrumque consilium impensur.---* Breve Summonit Magnatibus, &c.

SECT.

SECT. VIII.

De Juramento Negativo.

JUramentum Negativum subveremur ut a nobis præstari possit,

Non prodita ea libertate, ad quam tuendam, & *Juramenti* & *Officii* vinculo jam ante obligati sumus. Cui Libertati adversari arbitramur impositam Subdito, *sine Lege* jurandi necessitatem.

Non abjurata (a) nativa *Subditorum Ligeantia* (sive fidelitate) violatisque *Suprematus & fidelitatis* Juramentis, a nobis prius præstitis. Quibus omnibus ad Regem quantum in nobis est defendendum obligati, jurare nunc jubemur (idque ex animo) nos eum nolle defendere, vel ei opem ferre.

(a) *Tenetur quilibet Subditus virtute Ligeantiæ suæ ad serviendum & auxiliandum Principi suo & Domino Supremo, omni tempore quoties opus fuerit*, Stat. 11. Hen. 7. cap. 18.

Non imminuta plurimum (contra verba fœderis Articulo tertio) *Regiæ Majestatis justa potestate & amplitudine*, agnoscendo sc. in consessu utriusque Domus Parlamenti potestatem Regiæ potestati oppositam. Quum profiteamur nos neutiquam intelligere posse, qui possit in hoc regno *Potestas* aliqua legitime exerceri, quæ non sit *Regiæ Potestati* subordinata.

SECT. IX.

De Ordinationibus ad Disciplinam (Ecclesiasticam) & *Directorium* (*Cultus publici*) *spectantibus*.

IMprimis *de utrisque conjunctim*. Non certum est posse nos sine peccato, *Ordinationibus* Consessuum utriusque Domus parere, Regio consensu nondum comprobatis.

1. Præsertim eis, quæ non solum *Legibus* hujus Regni, & *Statutis*, unanimi *Regis*, *Procerum*, & *Plebis* in Parlamento consensu stabilitis contraria imperant;

2. Verum etiam ejusmodi *Leges* & *Statuta* refigere & in perpetuum abrogare profitentur: cum enim *ejusdem sit potestatis destruere, cujus est construere*, nobis nondum persuasum est, inferiori potestati licere, quod a superiori potestate legitime factum est, rescindere & adnullare.

(a) Vide Stat. 1 *Eliz.* cap. 1.

3. Maxime cum (a) tota *Potestas Jurisdictionis* circa res Ecclesiasticas expressissimis Legis verbis, *Imperiali hujus Regni Diademati in perpetuum conjuncta sit & annexa*. Et cujus Capitis sit illud Diadema gestare, nemini subdito fas est ignorare.

Proxime, quod ad *Disciplinam Ecclesiasticam* attinet;

1. Si *Disciplinæ* appellatione contineatur & *Regimen Ecclesiasticum*, non possumus Ordinationi ea de re parere, nisi extirpandæ venerandæ Antiquitatis regiminis formæ consentire velimus. Quæ sub quibuscunque Temporum conversionibus, religionisque in hoc Regno mutationibus, per omnes tamen Seculorum

lorum Successiones non modo inviolata perduravit, sed publicis quoque *Regni Legibus* firmata, *Regumque Chartis*, Diplomatis & dotationibus ornata fuit. Amplissimo sane Testimonio, eam Regiminis formam, & *Administrationi Civili*, *& libertati Subditorum*, accommodatissimam, communi hominum judicio semper esse habitam. Quam etiam singuli *Reges Angliæ* continua serie sibi invicem succedentes, sub Regni sui initium, solenni præstito Juramento conservaturos se & propugnaturos polliciti sunt. Cujus denique continuationem (b) ob rationes supradictas ex animo cupimus & exoptamus.

(b) Vide supra Sect. 4.

2. Quod si restrictius aliquanto accipiatur *Disciplinæ* vocabulum (prout in secundo Fœderis Articulo ubi *Regimini* contradistinguitur, accipitur) adhuc tamen erit, quod nobis non usquequaque satisfaciat: *viz.* permitti tot hominum (eorumque fortassis imæ sortis plurium) arbitrio, Christianorum non malorum myriadas a *S. Cœnæ* participatione arcendi potestatem. Austeritatis genus nullo quod scimus Dei mandato præceptum; sed quod potius & regulis *Prudentiæ* ac Christianæ dilectionis in genere, & in specie *B. Pauli Consilio* atque *Exemplo* repugnare videtur. Is enim in Ecclesia errorum & corruptelarum, qua in *fide*, qua in *moribus*, refertissima, postquam (c) de *excommunicando* viro quodam singulari, qui cum magna Christiani nominis infamia incestam sine pudore vitam usque agebat, mandasset; sufficere tum ratus (d) *indignæ manducationis* grave periculum sub generali docendi forma Ecclesiæ proposuisse, conscientiarum particularium scrutinium *proprio cujusque examini* permittendum censuit: nulla facta cuiquam aut *Pastori Ecclesiastico*, aut *Presbytero Laico* potestate alios examinandi, & pro suo arbitratu a sacræ Cœnæ communione excludendi.

(c) 1 Cor. 5. 1, *&c.*

(d) 1 Cor. 11. 28, *&c.*

Quoad *Ordinationem* denique illam quæ circa *Directorium* (divini Cultus publici) versatur abolendæ *Liturgiæ Ecclesiæ Anglicanæ* (hoc est, tollendo *Libro*

Precum

Precum Ecclesiasticarum) non possumus libera conscientia, quamdiu præsens mentis nostræ judicium & præsentium Legum vis obtinuerint, ullatenus consentire.

1. Quem Librum plerique nostrum propriis *Subscriptionibus* comprobavimus, cum adjecta etiam solenni *promissione*, nos alia forma, quam quæ in eo Libro præscripta est, in publicis Officiis non usuros.

2. Quo juxta *Subscriptionem* & *promissionem* prædictas, & pro debiti (vi (e) Statuti ea in parte editi) Officii nostri ratione, in *Ecclesiis* & *Capellis* nostris, aliisque publicis, ac privatis Oratoriis constanter hactenus usi sumus, magno cum animarum nostrarum fructu & solatio.

(e) Stat. 1 *Eliz.* c. 2. & 8 *Eliz.* cap. 1.

3. In quo nihil credimus contineri, *Quod* (cum eo interpretandi candore, quem æquum est omne genus scriptis concedi) non sit juste defensionis capax: *Quod* non est a viris doctis, & piis, ab importunorum hominum cavillationibus dudum & abunde vindicatum: *Quodque* non confidamus, posse nos (Deo opitulante) adversus *Pontificios* & alios quoscunque ejus Impugnatores & Calumniatores, cum res postulaverit, tueri & defendere.

4. Qui *Statuto Parlamenti* (idque temporibus tranquillis) publica & plena authoritate & qua sub Cœlo nullam agnoscimus majorem aut sanctiorem, stabilitus est & confirmatus. Quod *Statutum* tanti apud nos ponderis est, ut non solum nos omni necessitate liberet ea proponendi, quæ contra *Directorium* ejusve aliquam partem jure objici posse videntur: sed e contra summam nobis imponat necessitatem Liturgiæ formulam observandi nec admittendi in ejus præjudicium aliquod publici Cultus sive *Directorium*, sive *Formulam*, donec *Statutum* prædictum quam justa & plena authoritate conditum est, tam justa & plena authoritate abrogetur.

Quo

Quo *Statuto* non ſolum omnibus Eccleſiarum Paſtoribus, & verbi Dei Miniſtris, ejus *Libri uſus* diſertim imperatur: ſed & ſub graviſſimarum pœnarum ſanctionibus cautum eſt: (*Ne quis eorum formulam inibi præſcriptam obſervare recuſet: Neu pro Concione, vel alias quicquam pronunciet aut loquatur in dicti Libri Precum publicarum, aut alicujus in eo ejuſve aliqua parte contenti derogationem ſive depravationem.*) Pœnis inſuper conſtitutis in alios quoſcunque (ne *Baronibus* quidem Parlamenti exceptis) qui contra Librum prædictum ſimiliter pronunciaverint aut locuti fuerint: Vel qui verbi Miniſtrum aliquem facto, dictove compulerint, aut alia quacunque ratione induxerint vel procuraverint; *Sacramenta* aliave divina Officia alio modo aut forma quam in Libro prædicto inſtitutum eſt celebrare, vel qui formæ prædictæ aut Miniſtro cuiquam uſum prohibuerint, aut alias quoquo modo impediverint, &c. ut in verbis dicti Statuti plenius apparet.

Quod etiam *Statutum* poſtquam ſemel conditum eſt, tantæ conſtat fuiſſe per omnia ſuccedentia Tempora Authoritatis, ut in omnibus * *Statutis contra Papiſtas* (quos *Recuſantes* vocant) exinde conditis, proprius & idoneus Character, qua velut nota diſtinctiva ejuſmodi *Recuſans Papiſta* a Catholico Proteſtante internoſcatur, iſte ſemper exprimatur; Si quis nimirum *publicis Precibus intereſſe*, aut ſacram Synaxin *juxta formas & Ritus in Libro prædicto præſcriptas* percipere *recuſaverit*. Adeo ut *pluribus Statutis* hoc ipſo Parlamento conditis imperata fuerint *Recuſantibus* Papiſtis Tributa dupla proportione perſolvenda, *ipſiſſimo hoc Charactere* juxta Literam eorundem Statutorum dignoſcendis.

* Vide Stat. 23 *Eliz.* 1. 29 *Eliz.* 6. 35 *Eliz.* 1, & 2. 3 *Jac.* 4, & 5.

Propoſuimus libere & perſpicue, quæ ſit noſtra de *Fœdere, Juramento & Ordinationibus* prædictis ſententia; quam tamen in re qualibet rectius edocti, parati ſumus eatenus corrigere & emendare. Unum hoc interim ſerio ut expendatur rogamus, ſi e tot

propositis Scrupulis, unus aliquis (reliquis licet penitus exemplis) mentibus nostris hæreat, cui non sit pene satisfactum, Conscientiam interim non posse esse plane securam. Quo supposito neque aliis (nondum *data* Conscientiis nostris securitate) æquum erit nos impellere, neque nobis (nondum *accepta*) liberum ad *Fœdus*, *Juramentum & Ordinationes* prædictas in nos admittenda nosmet sponte subjicere.

Quis damnaverit eum qui duabus potentissimis rebus defenditur *jure* & *mente*? QUINTIL.

Beatus qui non condemnat seipsum, in eo quod approbat, *Rom.* 14. 22.

Formula

Formula Juramenti Suprematus *ex Stat.* I *Eliz. cap.* I.

EGO N. M. *Conscientia mea teste profiteor atque denuncio, Majestatem Regiam solam esse summam Moderatricem hujus Regni, aliarumque ditionum ac Regionum omnium sibi Subjectarum, Nec non omnium tam personarum quam rerum tam Ecclesiasticarum, quam civilium. Adeoque nullum exterum sive Principem, sive Pontificem, sive Statum, sive Potestatem, vel habere in hoc Regno, vel habere oportere ullam omnino Jurisdictionem, Potestatem, Celsitudinem, Praeminentiam, Authoritatem vel Ecclesiasticam vel Civilem. Itaque palam ac aperte rejicio atque repudio quascunque peregrinas Jurisdictiones, Potestates, Celsitudines, Praeminentias & Authoritates: sancteque recipio me Regiae Majestati, ejusque Haeredibus, legitimisque Successoribus, debitam fidem & observantiam perpetuo praestiturum, & quantum in me fuerit propugnaturum atque defensurum, omnes, & omnimodas jurisdictiones, privilegia, praeminentias & authoritates quascunque vel concessas, & commendatas Regiae Majestati, ejusque Haeredibus & Successoribus, vel Imperiali hujus Regni Diademati conjunctas & annexas. Ita me Deus adjuvet per Jesum Christum hoc sacro sancto Evangelio annunciatum.*

Formula

Formula solennis Voti & Protestationis, 5 *Maii*, 1641.

EGO A. B. *coram Deo Opt. Max. polliceor, voveo & obtestor, me veram Reformatam Protestantium Religionem in Doctrina Ecclesiæ Anglicanæ expressam contra Papismum & omnes Papisticas in hoc Regno Innovationes Doctrinæ prædictæ contrarias, quoad legitime potero, eum vita, viribus, & fortunis meis propugnaturum atque defensurum; Atque etiam pro debito * Ligeantiæ meæ Officio, Regiæ Majestatis Personam, Dignitatem & Statum, nec non Parlamenti potestatem & privilegia; juraque & libertates Subditorum. Et singulas quasque Personas quæ hac Protestatione se obligaverint, in re qualibet quamcunque in legitima ejusdem prosecutione eorum quilibet fecerit. Item quoad potero, & licebit, omnes eos qui vi, opera, consiliis, machinationibus, conjurationibus, aliisve modis quibuscunque aliquid quod sit huic Protestationi ejusve alicui parti contrarium effecerint vel attentaverint, impediturum, & ut ad condignas pœnas perferendas perducantur, omnibus justis viis & modis, quantum in me erit, effecturum. Insuper ut inter tria Regna Angliæ, Scotiæ & Hiberniæ unio & pax conservetur, justis & honestis rationibus omnimodis operam daturum: Et nec spe, nec metu, neque cujuscunque alterius rei intuitu, hanc promissionem, votum, & Protestationem unquam violaturum aut deserturum.*

* Fidelitatis.

FINIS.